

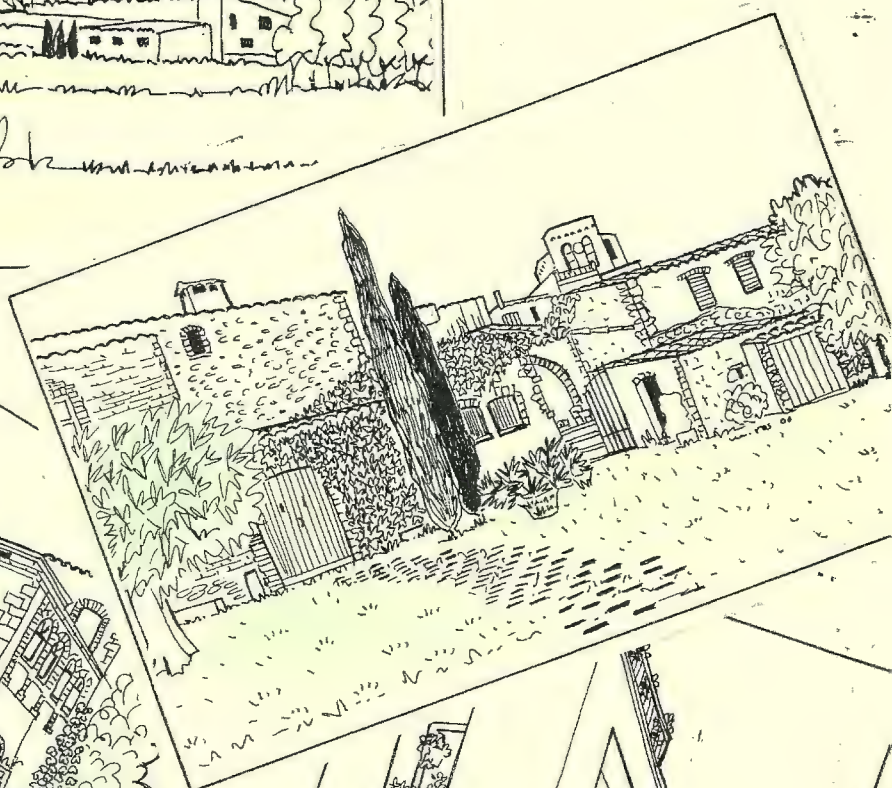
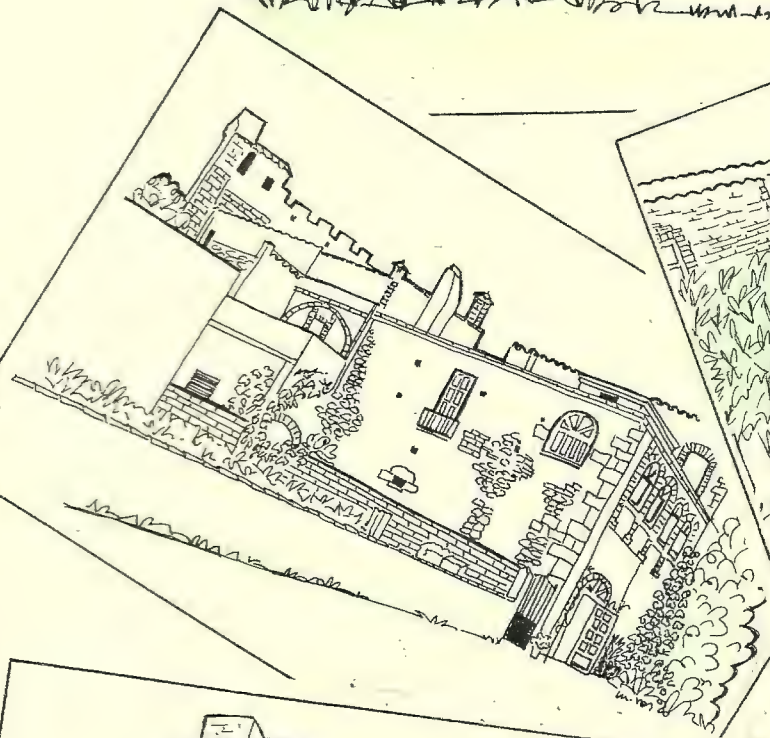
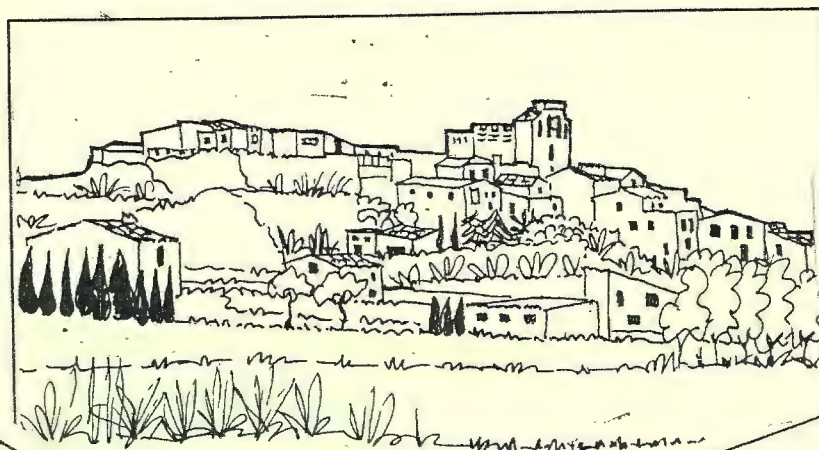
"FARUS"

REVISTA D'EL FAR D'EMPORDA

Núm. 18

NOVEMBRE 2000

Preu 300 pts.

SILVIA MAYOLAS RICART

CA L'HOSTALERA

C/VILASACRA Nº 2 • 17469 EL FAR D'EMPORDÀ – GIRONA • TEL. 972 67 28 80

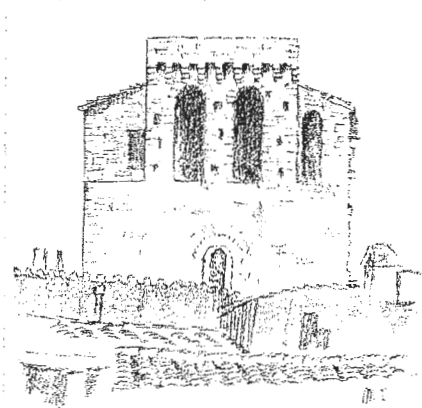
LES

QUADRES
RESTAURANT

C. Baix, 2 • Tel. 972 50 68 91 • EL FAR D'EMPORDA

"FARUS"

Benvolguts lectors i lectores;

Han passat gairebé sis mesos des de l'última festa d'estiu del nostre poble. En mig any hi ha hagut fets bons i d'altres no tant bons. Podríem dir que en sis mesos hi ha hagut fets previsibles i exitosos com varen ser els Specials Olímpics celebrats a Figueres i d'altres totalment imprevisibles com la mort sobtada de l'alcalde. Aquests són només uns exemples però en podríem citar molts més. A les pàgines següents hem intentat fer-en un recull perquè en quedi constància.

Abans d'encetar la revista però, permeteu-me introduir aquest nou número amb una referència a sant Martí, que és la festa que ens ocupa durant aquests dies;

Al punt mitjà de la tardor arriba sant Martí, el sant més popular a tota l'Europa durant l'època medieval, el primer tingut com a sant sense haver estat màrtir, el que duu l'esperat i lluminós temps de "l'estiu de sant Martí". Una de les tantes llegendes diu que aquells dies assolellats i benignes són un miracle del sant en atenció a les lamentacions d'un bon pagès, que li va donar soplug a casa seva, i es dolia que les primeres fredors de la temporada sempre malmetien els sembrats i duien la fam i la misèria als pobles. Per aquesta causa, el bon temps de mitjan novembre és un do per als camps i de retruc per a tota la pagesia. La llegenda de la seva capa, aquella que es va partir amb un pobre, ja la deveu saber. Sant Martí, doncs, era una festassa abans i continua siguent una bona festa major en l'actualitat al nostre poble. Nosaltres hem de contribuir en la mesura que poguem, perquè aquesta festa sigui ben lluïda i celebrada. Bona festa major!

L'ATALAIA

Redactors

Assumpció Arnall
Silvia Arnall
Alba Bayés
Cristina Bayés
Sara Bayés
Ramon Clos
Jordi Company
Rosa Mª Moret
Susanna Morillo
Yolanda Morillo
Jaume Pratdesaba
Esther Renart
Xènia Semis
Família Subirós-Bret
Teresa Teixidor

Entrevista del grup format per

Alba Bayés
Rubén Ferrera
Victor Marín
Jacob Martínez
Victor Morillo
Eloi Sánchez

Portada

Martha Ros

I a més...

L'Ajuntament
La Comissió de festes
L'escola
El Casal

Edita

Grup de Joves "ATALAIA"

Imprimeix

Copisteria ESTEVE

Amb la col.laboració de

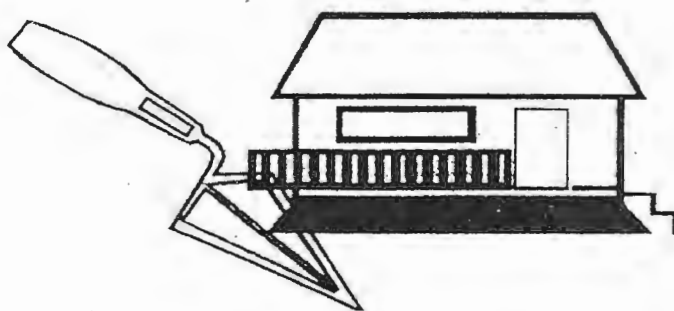
L'Ajuntament de El Far
Diputació de Girona

**FUSTERIA
D'ALUMINI**

**Subirós
Ballesteros**

**Ctra. L'Escala Pont del Príncep
Tel. 50 00 85 EL FAR D'EMPORDA**

CONSTRUCCIONS

GUERRERO NEGRO, S. L.

**c/. Vilasacra, B - Tel. 51 08 05
EL FAR D'EMPORDA**

SUMARI

• Editorial	3
• Agenda	6
• Per què mn. Jaume Pratdesaba està avui entre nosaltres?	7
• Racó de mots	10
• El sexe dels ordinadors	14
• Tot recordant en Genís	15
• L'Ajuntament informa	16
• El preu de l'habitatge	18
• Parlem amb.... Jaume Teixidor	19
• Programa de Festa	22
• Estat de comptes Festa d'Estiu	23
• Uns jocs només esportius?	25
• Qui ha fet possible els Special?	26
• Els jocs més especials	27
• El casal del nostre poble	29
• Com fem el pa?	30
• Racó de poesia	31
• Diari de la classe	32
• El racisme, què és?	37
• Anants i vinents dels nostres avantpassats	38
• Expressions que cal evitar	40
• La Masia	43
• Què se n'ha fet dels contes?	45
• Parlem amb... Maria Cornellà	46
• Moviments demogràfics	47
• La festa dels morts	48
• Cuina de festa major	49
• Deu enigmes per resoldre...	50

Ja ha arribat la tardor, les fulles dels arbres cauen, estem en època de castanyes i els jerseis ja els hem tret de l'armari, com també les mantes i els abrics. Però no ens hem d'oblidar de l'estiu que hem deixat enrere i durant el qual els habitants del nostre poble han pogut gaudir de les diferents activitats que s'han realitzat.

Durant la Festa Major d'Estiu es va celebrar el ja coneguda i esperat per tots nosaltres "Dinar de la Vellesa" en que tota la gent gran del nostre poble va ser homenatjada i als qui se'ls va regalar, entre d'altres coses, el famós cantí per continuar amb la col·lecció iniciada fa uns anys.

El 17 de Juny les noies que han assistit durant tot l'hivern a les classes d'aeròbic de la Mònica ens van oferir un seguit de balls i coreografies. Al finalitzar l'acte, tothom qui va anar-los a veure va poder fer el "pica-pica".

Durant l'estiu, també com ja ve essent costum, els nens del poble han pogut assistir al Casal d'Estiu que organitza l'Ajuntament de El Far d'Empordà que aquest any ha durat 2 mesos i mig, amb l'Anna, la Cristina, la Teresa i l'Anna com a monitores. La festa de cloenda se celebrà el dia 26 d'Agost amb l'assistència de molts familiars.

Sara Bayés Quer, Novembre 2000.

Per què mossèn Jaume avui està aquí entre nosaltres?

Sóc missioner paül i als 25 anys vaig ser enviat pels meus superiors a la missió d'Hondures. L'any abans havia estat professor al Seminari de Girona. Vaig acceptar amb resignació el nou destí i vaig haver d'amoïllar-me a la nova situació que se'm presentava i és que de jove, totes les portes se t'obren.

Ara puc confessar que des del primer dia no em va vagar de seure'm, recorreguent gairebé cada dia un poble diferent. Una de les missions encomanades era la fundació de l'Apostolat de l'Agape a cada poble. Tenia lloc cada any durant la festivitat del Sagrat Cor i s'hi concentraven els Apostolats. En aquelles concentracions ens reuníem moltíssima gent. També cada mes, tots els caps de l'organització es reunien amb mi i per aquest motiu vaig arribar a ser una persona rellevant a tota la província.

Cap als anys 1973-74, el President de la República; Osvaldo López i Arellano, va cedir a la Companyia Bananera les immenses terres de conreu que s'havien abandonat amb l'arribada de la filoxera del banano. Aquelles terres ara estaven ocupades pels "ganaderos". L'estratègia de la Bananera era conrear allà el cultiu de la palma africana que haurien de portar a terme les cooperatives de "campesinos" tot just acabades de fundar. L'expropiació als "ganaderos" estava doncs a l'ordre del dia. Aquesta situació conflictiva només la podia parar un cop d'estat. A l'entrada de la primera meitat de l'any 1974, i amb convivència amb Pinochet, se suposa que es va programar una revolta. A través d'un ministre, amic meu i "ganadero" vaig assabentar-me de la

difícil situació que travessava el país. Es començà per l'assassinat d'un missioner franciscà a la província d'Olancho i continuà amb l'intent d'un paül. I dic només un intent perquè el paül que s'havia de "pelar" era jo i vaig poguer escapar. Els fets varen passar de la següent manera:

Cada vegada que havia d'efectuar una visita a les cooperatives, es distribuïa un programa arreu perquè la gent se n'assabentés. En el programa es detallava quin dia arribava a cada cooperativa amb la unitat mòbil de cine. Les visites eren dirigides pel Monitor Luís Guardado i m'acompanyava sempre el meu majordom. Quan vaig arribar a la cooperativa de "Los Leones" – la que tenia més "agalles" – ja feia uns dies que els paramilitars la tenien vigilada. Tenien controlades totes les entrades i sortides i de nit no podia ni entrar ni sortir ningú. La meua arribada fou de dia, però no vaig arribar sol. Amb mi havien vingut també dues monges arribades de Puerto Rico. Només baixar del cotxe ja em varen allargar el "Periódico": - Padre, en Olancho los militares acaban de matar a un Franciscano y hoy los tenemos aquí, cercando nuestra cooperativa.

La veritat és que no veia cap relació entre aquest assassinat i jo, així que vaig celebrar la missa i es va projectar la pel·lícula tal i com havia previst. Quan ja em despedia, em varen increpar : - Ah, no, usted no se va de aquí. Se queda aquí con nosotros. Los demás que se vayan. I jo vaig contestar : - Ah, no, mañana domingo tengo que estar en la parroquia. – Pues, escóndase detrás, entre las máquinas. I així va ser. Una vegada vaig ser dalt del cotxe, ben amagat, al cap d'un kilòmetre el conductor va haver de parar. Un home barrava el pas atravesat al mig del camí. Luís Guardado va haver d'encendre el llum de la cabina i fer

veure que només portava les dues monges al seu costat. Per una escletxa vaig poguer veure dos militars, comandant i subaltern, i també vora del camí un camió aparcad, carregant combustible. Una vegada inspeccionats els ocupants del cotxe, es donà l'ordre per seguir. Uns segons després, va ressonar un tir a l'aire que donava al retén l'ordre de retirada. La presència de les dues monges m'havia salvat la vida. Pinochet mai hauria acceptat la mort de monges.

Certament que si l'intent hagués tingut èxit, la revolució entre "campesinos" i "ganaderos" hauria començat llavors.

Parlo ben documentat i, si no, sapigueu que el que em va succeir després a mi va ser assassinat.

Continuarà....

Mn. Jaume Pratdesaba

Jaume Pratdesaba

Coll-verd
PRODUCTES DE L'ÀNEC, SA

Branta
SPECIAL LINEA

Ctra. de Vila-sacra (Les Margeneres)
Tel. 972 50 93 41 • Fax 972 67 15 55
17469 EL FAR D'EMPORDÀ (Girona)

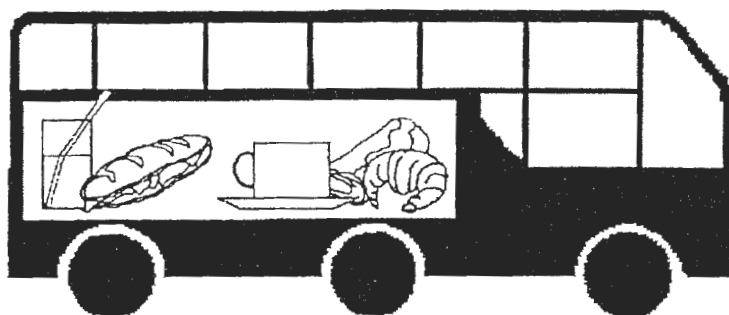

PROGRANGES, S.L.

Ramon Santaulària

Carrer Hortes, 26
Tel. 972 50 06 14
Fax 972 67 14 61
17600 FIGUERES

SISTEMES I PRODUCTES PER A GRANGES

CAFETERIA - BAR ESTACIÓ

Plaça Estaci , 17 - FIGUERES Tel. 972 50 64 43

FIGUERES TRUCKS

**Reparación general de
vehículos industriales**

Manolo Morillo

**Carretera d'El Far, s/n. - Tel. Mòvil 656.902.826
Tel. 972 50 53 31* - Fax 972 50 54 62
Apart Correus 200 - 17600 FIGUERES**

RACÓ DE MOTS

Quan em van proposar d'escriure a la revista que teniu a les mans, vaig pensar que, si ocupava un espai, havia de ser per donar informació documentada d'alguna cosa que conegués i, a més, que d'una manera o una altra tingués cert interès per a bona part dels lectors a qui va dirigida *Farus*: d'aquí neix el *racó de mots*.

No pretenc filosofar sobre qüestions lingüístiques ni corregir ningú, sinó informar d'aspectes determinats i quotidians de la nostra llengua.

Com que ni l'espai ni la periodicitat de la revista permeten continuïtat, m'ha semblat útil tractar brevíssimament de dues qüestions puntuals: de diccionaris i de paraules. I és que parlar, ho fem tots i a vegades ens falten les eines necessàries per guanyar-hi seguretat.

ELS DICCIONARIS

Si mai necessiteu o teniu curiositat per saber què significa, com s'escriu o si és correcta alguna paraula en català, de tots els diccionaris de llengua catalana que podeu trobar al mercat i a qualsevol biblioteca, n'hi ha dos de referència obligada: el *Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans* (1995) -que en endavant anomenaré DIEC- i el *Gran diccionari de la llengua catalana* editat per la *Gran Enciclopèdia Catalana*.

El DIEC és una actualització del *Diccionari general de la llengua catalana* (1932) de Pompeu Fabra, i en relació amb aquesta obra, accepta, i per tant recull, gairebé 18.000 entrades noves.

El DIEC es pot definir com el diccionari general, monolingüe i normatiu de la llengua catalana:

- General, perquè recull els mots tenint en compte la variació i la riquesa de la llengua i, per tant, conté des de les paraules del lèxic més comú fins a les del més específic.

- Monolingüe, perquè està escrit íntegrament en català.

- Normatiu, perquè inclou els mots, les locucions i els sintagmes que són considerats correctes per la norma acadèmica, després d'haver estat estudiats i, finalment, aprovats per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) -que és la màxima autoritat lingüística del país.

El *Gran Diccionari de la llengua catalana* és, pel seu contingut, més útil per als estudiants, professionals de l'ensenyament, ... però també interessant per a tothom en la mesura que inclou tot el lèxic de la *Gran Enciclopèdia Catalana* actualitzat d'acord amb les darreres modificacions de l'IEC.

A més, conté l'etimologia dels mots, és a dir d'on prové i des de quan s'usa cada paraula; llistes de vocabulari agrupat per temes; quadres d'informació gramatical; separació sil·làbica de paraules difícils; homòfons (mots que es pronuncien igual però tenen significats diferents) ; prefixos i sufixos; manlleus (mots d'altres llengües que s'han integrat a la nostra) i neologismes (paraules de nova creació).

LES PARAULES

Hi ha moltes paraules que utilitzem habitualment i que no són correctes en català. De vegades, en som conscients; però altres vegades, no: ens sembla, erròniament, que ja estan ben dites perquè sempre les hem sentides dir de la mateixa manera.

Em centraré en paraules que s'usen en els nostre entorn més immediat i en els mitjans de comunicació: unes pertanyen al món de la pagesia i altres al d'Internet. Les primeres resulten familiars a persones de totes les edats que tenen relació amb la pagesia; les segones, les coneixen i poden tenir més interès per als joves i les persones que usen la xarxa Internet.

La informació que us dono, l'he tret dels dos diccionaris de què us he parlat abans i de consultes realitzades al TERMCAT, autoritat competent en terminologia catalana.

1. Del món de la pagesia

Encara que en la societat actual la pagesia no deixa de ser un sector minoritari i, com a tal, sovint marginat i menystingut, bona part dels habitants del nostre poble s'hi dediquen i tots nosaltres, d'una manera o una altra, hi estem relacionats.

Per això, m'ha semblat curiós tractar un reduït nombre de termes incorrectes que s'usen en aquest àmbit i que, personalment, em criden l'atenció: segur que tots heu sentit o dieu paraules com ara *cossetxar*, *cossetxadora*, *ensilar*, *silo* o *ensiladora*.

En tots aquests casos es tracta de paraules que els parlants han adaptat, pronunciant-les amb fonètica catalana, a partir del castellà *cosechar*, *cosechadora*, *ensilar*, *silo* o *ensiladora*.

Si consultem aquestes paraules en un diccionari castellà-català veurem que les equivalències catalanes són *segar*, *segadora*, *ensitjar* i *sitja* però no hi trobarem ni *ensiladora* ni el seu equivalent català *ensitjadora*.

Ja sé que el nom no fa la cosa i que algú -o tothom- pot pensar que no té cap importància usar el mot correcte per definir una tasca sinó que el que cal és fer la feina. D'altra banda, no puc deixar de pensar que, si en èpoques difícils per a la història de la llengua catalana, és justament al món rural a qui cal agrair el fet de mantenir la vitalitat de la nostra llengua, també és just que ara aquest món tingui informació de les formes autòctones dels mots que fa servir incorrectament. Aplicar-les o no, és cosa de cadascú.

Com que una cosa és el que diuen els diccionaris i l'altra l'ús que de les paraules en fem els usuaris de la llengua, per saber en quin sentit usen aquests mots els pagesos he comptat amb la col.laboració del meu marit. Aprofito aquestes ratlles per agrair-li el seu ajut: gràcies, Francesc.

Però anem a pams i parlem d'aquestes cinc paraules:

- *cosechar* > fer la collita, segar. El mot *segar* prové del llatí *secare* (tallar) i es troba documentada per primera vegada l'any 1150.

El DIEC defineix *segar* com *l'acció de tallar amb la màquina segadora*, que és la mateixa definició que l'equivalent en castellà *cosechar*.

Però quan un pagès diu que *cossetxa* no es refereix només al fet de tallar els cereals sinó també al de separar el gra de la planta. I d'això, en català se'n diu *batre* i en castellà *trillar*. De manera que *cosechar* y *trillar* és en català *segar* i *batre*.

Ara bé, si per abreujar, dient *cossetxar* entenem aquesta doble feina, també podem dir *segar* i usarem una paraula autòctona que els nostres avantpassats ja utilitzaven.

- *cosechadora* > recol·lectora/ màquina segadora/ (de segar y trillar) màquina de segar i batre o segadora-batedora.

El DIEC defineix *segadora* com *la màquina agrícola per segar herba o, especialment, cereals*. Al costat d'aquest mot genèric també se n'especifiquen dos més: la *màquina segadora-agarbadora* (o *segadora-agarbadora*) definida com *la màquina agrícola que sega les messes i en forma les garbes*; i la *segadora-batedora* com *la màquina agrícola que sega les messes i n'efectua la batuda*.

Així, com en el cas anterior, podem usar el mot *segadora-batedora* o simplement *segadora* en lloc de *cossetxadora*.

- *silo* > *sitja*. Es tracta d'una paraula d'origen incert, potser preromà i la datació més antiga coneguda és el segle XIV.

El diccionari explica que la *sitja* és *la cavitat subterrània destinada a guardar-hi productes collits del camp, especialment cereals*. Però també anomena així el *dipòsit cilíndric o prismàtic destinat a l'emmagatzament i conservació de cereals, farratges, etcètera*.

Igualment, el mot castellà *silo* té aquests dos sentits.

Ara bé, quan els pagesos es refereixen al menjar que conté la *sitja* també usen el mot *silo*. En canvi, el diccionari explica que *el farratge conservat dins una sitja on tenen lloc determinades fermentacions s'anomena ensitjat*.

Per tant, per referir-nos al menjar que es conserva a les *sitges* i que es dona al bestiar parlarem de l'*ensitjat*.

- *ensilar* > *ensitjar*. Paraula formada a partir de *sitja* i es troba documentada per primer cop l'any 1379.

Tot i que els diccionaris, tant en castellà com en català, defineixen aquest verb en el sentit de *posar el gra o el farratge en una sitja*, quan un pagès diu que *ensila*,

és a dir, que *ensitja*, es refereix també al fet de tallar i picar els cereals o els farratges.

El DIEC encara no contempla aquest segon sentit del terme *ensitjar* però el TERMCAT, que s'ocupa -entre altres coses- de definir mots que per motius diversos encara no apareixen al diccionari, l'accepta.

- *ensiladora* > *ensitjadora*

En aquest cas, es tracta d'un mot que el DIEC encara no consigna. Tampoc l'equivalent en castellà *ensiladora* apareix als diccionaris autoritzats de llengua castellana.

El TERMCAT, però, defineix la màquina que fa la feina d'*ensitjar* com a *ensitjadora*. Per tant, en lloc de dir *ensiladora* podem parlar de l'*ensitjadora*.

2. Del món d'Internet

De totes les paraules que s'han estès amb força arran de la implantació de la xarxa Internet, voldria comentar-ne dues: *web* i *e-mail*.

- *Web*

El terme *web* és una abreviació de l'anglès *Word Wide Web*.

El DIEC defineix aquesta paraula, usada en masculí, com el *servidor que proporciona informació*.

Tot i això, convé tenir en compte que aquesta paraula fa d'adjectiu en sintagmes com ara *pàgina web* o *servidor web* i, sovint, s'elideix el substantiu i aquests sintagmes queden reduïts a la forma *web*, que manté el gènere del substantiu elidit. Així, per exemple, parlarem de *la web* si ens referim a *la pàgina web*, o *el web* si volem dir *el lloc web*.

- *E-mail*

E-mail o *email* són variants abreujades de l'anglicisme *electronic mail* que el diccionari defineix com el *sistema d'enviament i recepció de missatges entre dos o més usuaris per mitjà d'una xarxa informàtica*.

L'alternativa catalana la trobem al DIEC amb la forma *correu electrònic*, terme que és paral·lel al castellà *correo electrónico*.

Si volem referir-nos a l'adreça utilitzada per enviar un missatge per correu electrònic, es recomana l'ús del terme *adreça electrònica* en lloc de la forma anglesa *e-mail*.

Quan hàgim d'usar una forma abreujada per escriure aquests termes, en català podem utilitzar *c/e* per al correu electrònic i *a/e* per a l'adreça electrònica.

El sexe dels ordinadors

ELS ORDINADORS.....SÓN MASCULINS o FEMENINS?

Durant un recent estudi realitzat als Estats Units es va preguntar a dos grups d'experts si l'ordinador era un aparell de tipus femení o masculí.

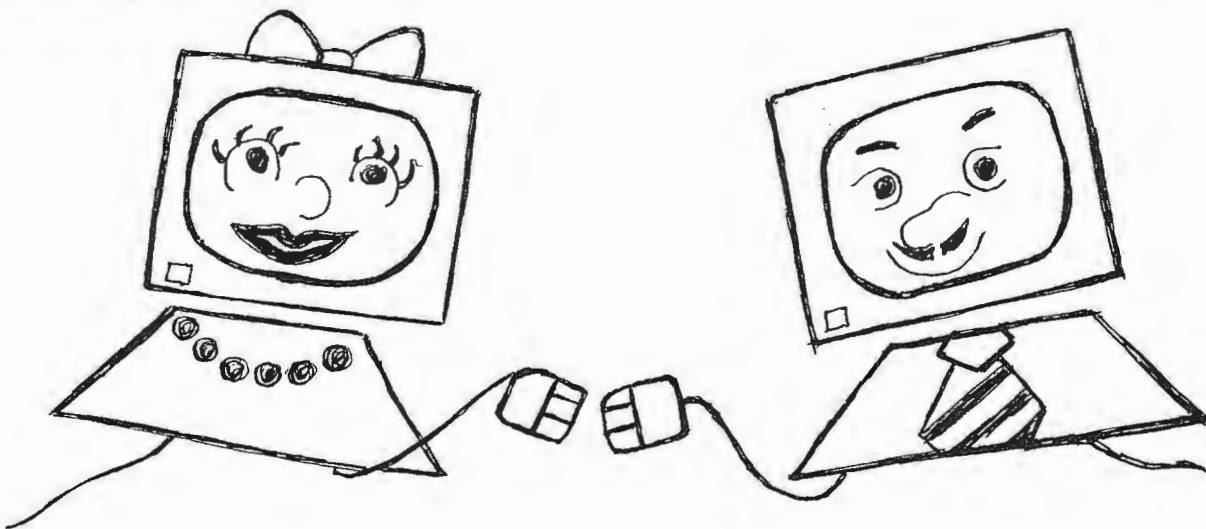
El primer grups d'experts estava format per dones, mentre que el segon era d'homes. Cada grup havia de trobar quatre raons per justificar el gènere masculí o femení de l'ordinador.

El grup de dones va arribar a la conclusió que **l'ordinador era del gènere masculí pels següents motius:**

1. Per tal de captar la seva atenció cal encendre'l.
2. Està ple d'informació però no té cap imaginació.
3. Suposadament ha d'ajudar-te, però la meitat del temps ell és el problema.
4. Des del moment en què en tens un, t'adones que si haguessis esperat una mica més haguessis aconseguit un model molt més potent.

El grup d'homes, per la seva banda, va arribar a la conclusió que **l'ordinador era del gènere femení per les següents raons:**

1. Ningú, excepte el seu creador, comprèn la seva lògica interna.
2. El llenguatge que empra per dialogar amb els altres ordinadors és totalment incomprensible.
3. El més petit dels errors és emmagatzemat a la memòria i pot resorgir en el moment més inoportú.
4. Des del moment en què en tens un, descobreixes que has de gastar-te la meitat del sou en accessoris.

TOT RECORDANT EN GENÍS

En Genís Subirós va morir el passat mes de juliol a l'edat de 62 anys. Casat amb la Juanita Bret i pare de dos nois va accedir a l'alcaldia del nostre poble l'any 1983. Des de l'any 1995 també formava part del Consell Comarcal de l'Alt Empordà. A banda de la seva trajectòria com a alcalde, el sentiment general dels veïns ha estat d'haver perdut una gran persona, un bon amic.

La nit callada ens amaga.
Sentim la buidor del cos
i buida se sent nostra ànima.

Nítida llum, l'alba ens desperta
amb superna penombra, oferint-nos
solitud i gran tristesa.

Blaves les llàgrimes!
Gela la sang!
Voles sense ales
al més enllà.

El teu record serà la nostra ombra,
la teva veu recordarem.
Gran batlle del teu poble,
bon amic per la seva gent.

Veiem el dol que porta el cel
del nostre poble.
Es tanquen els ulls.
Nit callada!
Vas ser tu,
nit malànima!

Assumpció Arnall

“Una bona persona”. Aquesta és la definició més senzilla, i creiem més encertada i compartida per tothom qui coneixia a n'en Genís.

Fa gairebé quatre mesos que ens va deixar, de manera sobtada, sense tan sols poder-l'hi dir adéu, però en el fons del nostre cor hi serà sempre.

Un record inesborrable d'una persona humil, sincera, tranquil·la, amable, valenta, atrevida, comprensiva, tendra, dolça, riallera, xerraire, generosa, i un munt de qualificatius més que fan d'en Genís un personatge singular i inoblidable.

Creiem que tot el poble d'El Far sabrà valorar la seva tasca de tots aquests anys com a alcalde. Una tasca que ell feia amb moltes ganes i creiem amb força encert.

També volem donar les gràcies a tot un poble que l'ha apreciat, hi ha conviscut i l'ha sabut entendre durant tants anys.

Gràcies a tots.

Família Subirós-Bret

L'AJUNTAMENT INFORMA

Dins la convocatòria del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya del quadrienni 2000-2003, l'Ajuntament va sol·licitar subvenció per a tres projectes. A finals de juliol es va fer pública l'atribució inicial de la demanda, i se'ns va comunicar que per al projecte de **Rehabilitació de la Casa de la Vila** que puja la quantitat de 59.750.890 pessetes se'ns concedia una subvenció de 23.900.356, que representa un ajut del 40% sobre el cost de l'obra. Per al projecte de **Pavimentació del camí del Far d'Empordà a Vilatenim** s'atorgava una subvenció per import de 7.793.459 pessetes que equival al 50% del cost de l'obra que és de 15.586.917. Pel que fa al projecte d'**Adequació de la xarxa d'abastament d'aigua del poble del Far d'Empordà**, la tercera obra que es va presentar a la convocatòria del PUOSC, no es va concedir subvenció.

En el tràmit d'informació pública de l'atribució inicial del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya, l'Ajuntament ha formulat al·legacions a fi que s'augmenti la quantitat concedida en concepte de subvenció per al projecte **Rehabilitació de la Casa de la Vila** (l'execució d'aquesta obra es preveu per a l'any 2001) així com que es permeti fer l'obra per fases, ja que d'altra manera no es podrà portar a terme per ser inviable econòmicament. S'espera que s'informi properament sobre la resolució de les al·legacions presentades.

Pel que fa al projecte de **Adequació de la xarxa d'abastament d'aigua del poble del Far d'Empordà** amb un pressupost de 7.386.567 pessetes, tot i no obtenir cap subvenció del PUOSC, s'ha considerat que aquesta es una obra necessària i urgent i per tant s'ha procedit a l'adjudicació mitjançant subhasta, essent INELINSA l'empresa que realitzarà l'obra per un import de 5.842.238 pessetes. Les obres començaran en breu i en tot cas abans de final d'any.

En un altre ordre de coses i atès que l'actual Pla General d'Ordenació Urbana de la Zona de Figueres, aprovat el 12 d'abril de 1983, és de caràcter plurimunicipal (de la zona de Figueres), es procedirà a la Revisió d'aquest PGO per tal que tot i mantenint la validesa dels trets generals del planejament a escala territorial s'hi introdueixin, entre d'altres, les característiques diferencials que són pròpies del nostre municipi, elaborant un **Pla General d'Ordenació del municipi del Far d'Empordà**.

Cal fer especial esment al fet que l'Ajuntament ha signat un conveni amb l'Arxiu Històric Comarcal de Figueres (de la Xarxa d'Arxius de la Generalitat de Catalunya) en virtut del qual s'efectuarà el **dipòsit de la documentació històrica de l'Ajuntament a l'Arxiu Comarcal de Figueres** i aquest últim realitzarà els treballs de classificació, ordenació i inventariació. S'ha de dir que aquest dipòsit no comporta cap canvi en la titularitat de la documentació que seguirà essent propietat de l'Ajuntament del Far d'Empordà.

En el capítol dels treballs de manteniment que l'Ajuntament ve realitzant cada any, cal fer esment del **desbrossament de marges i l'arranjament de camins rurals** entre d'altres. I aquest any també s'ha procedit a l'**eixamplament del camí i l'arranjament del pont del paratge del Mas Molí de Baix, la pavimentació de la part de darrera de l'església i l'arranjament d'un tram de vorera del carrer Oliva** (davant del restaurant Les Quadres).

OBRES PIRINAIQUES, S.L.

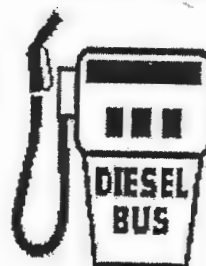
**C/ Port Lligat, portal 1º 1º
17600 FIGUERES**

TEL. 972 50 27 16 - FAX. 972 67 41 97

EL MILLOR GAS-OIL "A"
QUE A L'EMPORDÀ POGUEU TROBAR
AL SERVEI DIESEL BUS
L'HAUREU DE COMPRAR.

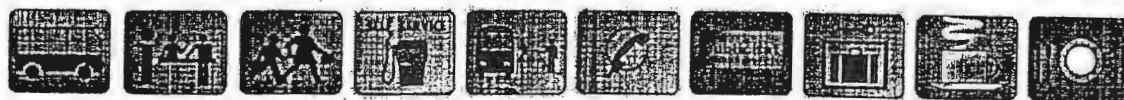
NO DUBTEU EN DEMANAR-NOS PREU
JA VEUREU EL QUE US ESTALVIEU

SELF SERVICE

SERVEI DIESEL BUS
- ESTACIÓ D'AUTOBUSOS - FIGUERES
TELÈFON: 972.677.060.

TAMBÉ TENIM AQUESTS ALTRES SERVEIS:

El Preu de l'Habitatge

Segons la Societat de Taxacions Immobiliàries, en el portem d'any el preu de la vivenda a Catalunya ha augmentat un 14 %. Aquest fet es produeix bàsicament per l'increment dels tipus d'interès, de l'IPC i per l'encariment de l'habitatge. Això ha fet que, en el segon semestre de l'any 2000, la contractació d'hipoteques a les comarques gironines s'hagi estat, si la comparem amb el mateix període de l'any passat.

Cada vegada més, la gent jove tarda més a independitzar-se, a formar una família... Però amb l'escassetat de ofertes de treball i l'increment del preu de la vivenda, entre d'altres factors, fan que no ens aventurem a "hipotecar-nos" per por a no poder fer front a les despeses que comporta tenir un habitatge, formar una família...

Davant aquestes perspectives, en el mes d'octubre, la Conselleria Territorial i d'Obres Públiques de la Generalitat va presentar a Girona el Pla de Xoc d'Habitatge i Sòl amb el que es pretén crear uns 5000 hectàrees de sòl que permetran la construcció de més de 425.000 habitatges en els propers 3 anys, dels quals a l'Alt Empordà n'hi haurà uns 4860, 730 dels quals seran de protecció oficial). També l'Institut Català del Sòl prendrà mesures en la promoció en règim protegit d'habitatges, una part dels quals es destinarà al lloguer per a joves.

Malgrat aquest "panorama" els joves de menys de 30 anys estem d'enhorabona perquè la Generalitat de Catalunya ofereix una ajuda per a l'adquisició protegida d'habitatges construïts. Per a beneficiar-nos-en només cal complir un seguit de requisits mínims, tal com:

- Habitatge de menys de 90m² de superfície útil.
- Els sol·licitants no poden ser titulars d'un altre habitatge en règim de protecció pública ni d'un habitatge lliure en la mateixa localitat.
- Els ingressos familiars ponderats no poden superar els 5.5 milions de pessetes anuals i han de ser superiors a 1/10 part del preu de venda de l'habitatge.
- Entre la data de compra - venda i la presentació de la sol·licitud no hi podem haver més de 2 mesos.
- El preu del metre quadrat no pot excedir el que marca la Generalitat de Catalunya i que anirà en funció de cada zona (en distingirem 5, de la A a la E, on la A és la zona més cara i la E la més barata).

També, aquells que hagin rebut aquestes subvencions, tindran un seguit d'obligacions. Hauran de destinar l'habitatge a vivenda habitual i permanent, no a segona residència, i no el podran vendre en un termini de 5 anys, des de la data de formalització del préstec qualificat. Aquest ajut no es tradueix en diners en diners en metàl·lic sinó en una rebaixa mensual en la quota del préstec, així es garanteix que els diners aniran destinats a la compra de l'habitatge. Per a qualsevol dubte, podem adreçar-nos a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

En els últims dies, també s'ha parlat d'unes mesures que pretén prendre la Generalitat en quan a la promoció d'habitatges d'aproximadament 50 m², amb un lloguer mensual no superior a les 25.000 pessetes.

Sara Bayés Quer, Novembre.

Parlem amb..... JAUME TEIXIDOR I SOLER

En Jaume Teixidor, més conegut al poble com en Jaume de “can Madeu”, va néixer el 17 de juliol de l’any 1934 al poble de Garrigàs. Casat l’any 1958 amb la Paquita Planas i Galobardes és pare d’en Josep i la Teresa. De caràcter vital i emprenedor ha format part durant gairebé tota la seva vida de l’Ajuntament i va ser un dels promotors de l’actual comissió de festes. Ha estat sempre un autodidacte amb ganes de millorar, en la seva cultura i en la seva vida en general, i la veritat és que ho ha aconseguit en ambdós casos.

1. Qui formava la vostra família?

A casa érem una bona colla, els meus pares, en Benvingut i la Quimeta i 5 germans, dues noies i tres nois. Vaig ser el més petit de la colla i gairebé no vaig arribar a conèixer a la meva mare que es va morir quan jo tenia deu anys. Vivíem en una casa petiteta, “*can Vingut*”, a Garrigàs que llavors devia tenir al voltant d’uns dos-cents habitants. Garrigàs és un municipi que agrupa diverses barriades com Vilajoan, Ermadàs,... Hi havia una escola que aplegava tots els nens i nenes i Déu n’hi dó la colla que érem! Evidentment, era molt diferent del poble de El Far.

A casa, com gairebé tothom en aquella època, el pare feia de pagès i, a més, anava a jornal. La mare ja tenia prou feina a casa amb tots nosaltres.

2. Què recordeu dels vostres anys escolars?

Vaig començar a anar a l’escola de ben petit. Les meves germanes més grans se m’emportaven amb elles. Vaig assistir-hi fins a l’edat de quinze anys. El que sí puc agrair al pare és que m’hi fes anar fins tan tard i em permetés anar també a conferència. A més, també em quedava de dotze a una del migdia per ampliar els estudis. El meu pare tenia un camp i va pactar amb el mestre que li deixaria posar el rentador a la seva dona a canvi que jo pogués assistir a conferència gratuïtament.

3. Quan va esclatar la guerra ereu molt petit,.....

Sí, però me’n recordo com si fos ara. Diuen que els records que t’impacten quan ets petit els records millor i és veritat perquè tinc la imatge de la meva germana que m’amagava com podia, camí d’estudi, quan la ciutat de Roses va ser bombardejada i com retronien els vidres de l’escola. Pensa que jo llavors devia tenir quatre o cinc anys i era força petit. A Can Ruart -que era una de les cases senyorials de Garrigàs- volaven els llibres des de dalt de la finestra per cremar-los a baix al carrer. Se’n varen fer tantes de bestieses...

4. Vostè ha dit que gairebé no va conèixer a la seva mare.....

Quan la meva mare va morir tenia deu anys. Automàticament, la meva germana gran es va fer càrrec de mi com una segona mare. A més, també era la meva padrina. Quan ella es va casar jo tenia uns quinze anys. Llavors vaig tenir a la segona que també

es va casar i va marxar a viure a Camprodon. Recordo haver plorat. Llavors la meva cunyada, casada amb el meu germà gran, va passar, com si diguéssim, a ocupar el seu lloc. Em rentava la roba els caps de setmana i tenia cura de mi sempre que la necessitava. Sempre hi va haver molt bona unió.

5. *Després de finalitzar l'escola a què es va dedicar?*

La meva primera feina va ser de mosso a la casa dels masovers de Can Ruart. Tenia setze anys tot just estrenats. Treballava el camp i en el que convenia. Ja se sap, en una casa de pagès, treballes de tot i, a més, com un negre. Llavors guanyava seixanta duros cada mes i la vida. Però no només treballava. A les nits i fins als divuit anys vaig assistir a conferència amb el mestre de Garrigàs, pagant-m'ho jo. Més tard vaig seguir anant a Figueres amb vespa amb el sr. Falgàs, a primera hora del matí, abans d'anar a treballar. Fins i tot vaig aprendre a tocar l'armònica. A mi sempre m'ha agradat aprendre coses noves. Com que portava una bona base, de seguida em vaig treure el carnet de xofer conductor. Si no hagués estat perquè quan vaig fer la mili em varen detectar que a l'ull esquerre tenia miopia, segurament m'hagués presentat a l'examen de xofer de primera.

Als vint-i-quatre anys treballava a Can Guillaumet. Llavors vaig anar a treballar de repartidor a Can Pere Miquel i, durant una etapa, també vaig fer de viatjant de calçat a Can Cristau – per cert, amb una vespa que encara pagava a plaços i sense ser assegurat-, retornant després altra vegada a Can Pere Miquel.

6. *Com us vareu conèixer amb la Paquita?*

Doncs anant a ballar al Casino de Figueres. Mentre festejàvem vaig anar coneixent tota la colla de El Far. Des del principi em varen rebre molt bé. Han estat sempre molt bons companys. Era un ambient amb el qual sempre m'hi vaig sentir molt ben acceptat. He de dir que la impressió que em va causar el poble també va ser molt bona.

Amb la Paquita, ens vàrem casar el 10 de setembre de l'any 1958. Vaig llogar un Citroën "Stromber" per portar a la núvia de casa seva a l'església, i jo i tots els meus convidats vàrem arribar al poble amb un autocar llogat expressament des de Garrigàs. Mira, com que m'ho pagava jo i em feia il·lusió, vaig volguer permetre'm aquest detall.

7. *Com és que de repartidor de Can Pere Miquel vareu arribar a treballar en un banc?*

Segurament molta gent s'ho deu preguntar però la veritat és que és molt senzill. Mentre treballava a Can Guillaumet sempre vaig aspirar a quelcom millor. No era dels que es conformaven fàcilment. Com que sempre vaig intentar seguir estudiant per millorar, als 30 anys vaig matricular-me pel batxillerat. En un any vaig aprovar l'ingrés, el primer curs i el segon. Al següent any vaig fer el tercer curs i el quart curs enjím va quedar penjat per unes assignatures. Jo llavors treballava tot

el dia, anava a classes i, a més, era pare de família. Massa coses!

Em vaig assabentar que demanaven gent per treballar al Banco Bilbao i, mig d'amagat, una nit vaig omplir la sol·licitud, tot i els dubtes de la meva família. Una vegada admesa la sol·licitud vaig haver d'anar a examinar-me dues vegades i vaig quedar el segon. Al cap de mig any ja treballava com a ordenança conductor del director. En principi la meva feina s'havia de limitar a portar al director on manés, però....., al cap de sis mesos ja era fixe i anava a cobrar per les sucursals que tot just es començaven a obrir en altres pobles. Vaig anar pujant des d'ajudant de caixa, treballant i estudiant per millorar dins l'empresa i vaig intentar- això sempre- ser el més honest possible amb la feina. Durant molts anys vaig quadrar els comptes, passar lletres, i estar a la finestra de la caixa. Varen ser uns trenta anys...

8. *Potser heu estat una de les persones que més temps ha treballat per l'Ajuntament del poble,.....*

Saps quants anys he estat a l'Ajuntament? Doncs gairebé vint-i-dos anys!

Vaig començar en temps del franquisme, quan l'alcalde era en Moret. Llavors feia d'ajudant de secretari i, a més, era conseller pel terç familiar. En vaig ser uns sis anys. Vaig reposar un període i després quatre anys més, com a tinent alcalde, quan l'alcalde va ser en Niceto. Vaig tornar a ser tinent alcalde i dipositari dotze anys més amb en Genís. Massa anys. Es veu que devia ser molt bon segon que sempre em reclamessin.

9. *Com va començar la Comissió?*

Quan encara no hi havia ningú específic que es cuidava de les festes – en temps del sr. Moret-, jo era l'encarregat de llogar l'orquestra a través de l'Ajuntament. Al Far es feien dues festes molt seguides, per St. Martí i, quinze dies després, per Sta. Caterina. El dia de la festa corria amb el talonari a la butxaca i cobrava les quotes als veïns ajudat per l'agutzil, en Miquel Arasa. Quan es va formar la comissió hi havia tres representants de l'Ajuntament (en Joan Arnall, en Fco. Guerrero i jo), tres del grup de Joves (l'Àngel Peagès, en Quim Jofre i en Berto Casanovas) i tres veïns del poble (en Fernando, l'Agapito i l'Eudald). Les primeres 50.000 ptes que es varen ingressar a la llibreta varen ser d'un sorteig d'un equip de música que es va rifar amb la venda de números. Vaig formar part de la comissió uns set anys.

10. *I ja per finalitzar, que és el que més us agrada i desagrada del poble?*

Home,... (en Jaume s'ho rumia un moment) , potser una de les coses que m'agrada és veure que la comissió tira endavant i es fan coses pel bé del poble. Jo sempre deïa – em de fer que el nom de El Far es conegui en els altres pobles, que se'n parli.

D'altra banda, és difícil dir el que em desagrada. Sempre hi ha coses que es poden millorar en un poble, però com que he sigut tants anys dins de l'Ajuntament, també veig que n'hi ha que són difícils d'aconseguir. Entenc perfectament que hi ha coses que no es poden arreglar fàcilment. Per exemple, abans s'estava més tranquil a la sortida de casa meva i ara és molt transitada, però això ja se sap,.....

Rosa Mª Moret i Guillaumet

SANT MARTÍ 2000

PROGRAMA D'ACTES

DIVENDRES DIA 10

VESPRE: A les 10, al Centre Cívic podrem gaudir d'una estona divertida amb l'obra de teatre: "DOS PILLETS QUE ES PORTEN L'OLI", representada per:

GRUP MÀSCARES DE GIRONA

DISSABTE DIA 11

MATI: A les 11, Espectacle infantil amb el grup d'animació

COMPANYIA LA LLUNA.

TARDA: A 2/4 de 7, al Centre Cívic extraordinari CONCERT de Festa Major

NIT: A 2/4 de 12, ANIMAT BALL, a càrrec de la

COBLA ORQUESTRA SELVATANA

DIUMENGE DIA 12

MATI. : 2n Concurs de coques i pastissos. D'11 a 12 es recolliran les coques i Pastissos a la sala. A la tarda a mitja part del ball s'entregaran els premis.

MATI: A les 12, OFICI SOLEMNE amb acompanyament d'Orquestra

Tot seguit SARDANES a la Plaça Major.

TARDA: A les 5, al Centre Cívic SARDANES I BALL DE FI DE FESTA
amenitzats per la

COBLA ORQUESTRA BLANES

EXPOSICIÓ: "L'ESCOLA D'ABANS" . Durant els dos dies de Festa Major a les dependències de l'Ajuntament.

El Concurs de coques i pastissos i L'Exposició són organitzats per l'Associació Juvenil ATALAIA.

ESTAT DE COMPTES FESTA D'ESTIU 2.000

INGRESSOS

Quotes veïns.....	267.000
Quotes publicitat.....	90.000
Bar Osiris.....	15.000
Venda taules i cadires.....	61.300
Bar Centre Cívic.....	50.000
Recaptació dinar homenatge vellesa	<u>419.050</u>
	902.350

DESPESES

Orquestra Costa Brava.....	825.000
Ranxers	211.000
Impremta X2A-2001.....	25.000
Gros mercat-despeses dinar.....	149.185
Pastisseria	41.000
Amanides	9.300
Tabac	11.300
Flors rams taules.....	1.000
Ca l'hostalera-esmorzar marxa.....	17.233
Cola cartells festa.....	<u>400</u>
	1.290.418

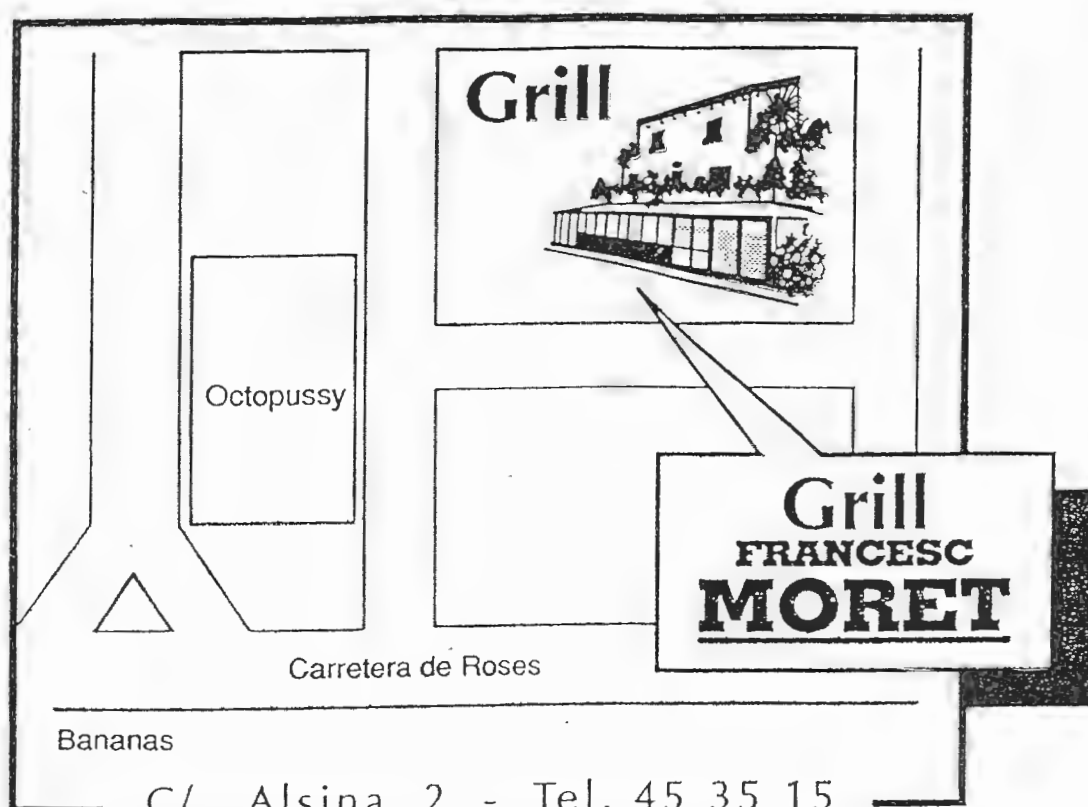
BALANÇ FESTA ESTIU:

Despeses.....	1.290.418
Ingressos.....-	<u>902.350</u>
	388.068

Dèficit Festa Estiu = 388.068 ptes.

Saldo anterior B.B.V.A.	1.928.521
Dèficit festa de Sant Martí.....-	<u>388.068</u>
Nou saldo B.B.V.A.	<u>1.540.453</u>

ESPECIALITAT EN CARNS A LA BRASA OBERT FINS LA MATINADA

C/. Alsina, 2 - Tel. 45 35 15

EMPURIABRAVA

Maquinistes
Interioristes

PINTEX

c/ Joan Maragall, 8
17708 CANTALLOPS

Tel. 608 43 38 23

Uns jocs només esportius ?

Fa pocs dies començàvem el compte enrere per l'inici d'un dels esdeveniments més importants de la nostra comarca .Recalco "esportius " per als que només veuen en els Jocs Specials Olympics un gest social i solidari .

Els Special Olympics i els darrers Jocs de Sydney tenen trets aracterístics comuns , és a dir : sacrifici , esforç , continuïtat ,preparació física ,concentració , nervis , ..., i s'obretot l'il.lusió per poder aconseguir el seu objectiu .

Són aspectes que remarquen a l'esportista ,bé , de tots els esportistes que s'esforcen dia rere dia per aconseguir uns sacrificis immensos .

Nosaltres només els podem ajudar sent solidaris i animant-los .La gent equivocada , pensa que els

Special Olympic són una concentració humana que intenta ser solidaria amb tos aquells qui pateixen una disminució psíquica però això no és cert hem de ser capaços de reconèixer que tots són esportistes olímpics , ni més ni menys , llavors sí que es pot arribar a veure l'altre cantó , el social i el solidari d'aquests jocs.

La nostra necessitat per a ells , la nostra solidaritat és totalment essencial , perquè per a ells l'il.lusió es multiplica per dos o fins i tot es pot arribar a dir que es multiplica per tres .

En funció del grau i tipus de disminució psíquica , cada secció esportiva dels Special Olympics , requereix unes normes federatives i actives , només aquestes són es seves normes , a l'igual que altres esports com ara el Hanbol o bolei tenen les seves . I és aquí, depenent de les seves normes on els esportistes lluiten segons la seva dificultat de l'esport per intentar superar-les .

Són moltíssimes les competicions que es realitzen durant l'any per a nens amb disminució psíquica,

inclús n'hi ha que ja han triomfat

altres vegades i obtingut medalles. Els Specials Olympics en deixen aprofitar la seva llarga trajectòria dels nostres companys per celebrar-ho aprop de casa , una oportunitat que havíem de saber aprofitar al màxim . Potser ja ho hem fet potser ho vam deixar passar per alt . Crec però que la majoria ho vam saber aprofitar bé i espero que els quatre dies dels Jocs ens quedin gravats i ens serveixi com a possibles projectes i il.lusions per a tota la gent d'arreu del món.

Podem dir ,doncs, que ara tenim una ciutat olímpica molt a la vora de casa Figueres -2000 .

** Arribada a l'ALTEM ,11 d'octubre 2000 a les 20:00 h.*

La torxa dels Specials Olympics va arribar al Far el dia 11 d'octubre. El punt de concentració va ser la Fundació ALTEM que va ser el segon centre per a disminuïts psíquics on la torxa es va aturar, on varen tenir l'honor de poder veure la primera Dama de Catalunya ,la Sra. Marta Ferrusola .

Hí varen assistir , més d'una setantena de persones del nostre poble , una bona representació per un motiu tan especial .

Sílvia Arnall i Figueras

Qui ha fet possible els Special Olympics?

L'Organització dels Jocs Special Olympics va anar a càrrec de la Federació Catalana d'Esports per a disminuïts psíquics -ACELL-, representant el moviment Special Olympics de Catalunya que en col·laboració amb l'associació d'Special Olympics d'Espanya fou la responsable de l'esdeveniment més important per a persones amb disminució psíquica que es dugué a terme l'any 2000. L'Organització fou compartida amb l'Ajuntament de Figueres.

La Federació Catalana ACELL és una entitat d'utilitat pública sense afany de lucre que de forma continuada duu a terme entrenament i competició per a persones amb discapacitat psíquica a totes les comarques de Catalunya, havent obtingut la consideració de Federació Esportiva Catalana segons resolució de la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya. La comptabilitat de la Federació ACELL és auditada cada any amb l'objectiu de que la tasca com a organització no governamental sigui clara i transparent.

L'esperit que volen transmetre els Jocs Special Olympics és present en un col·lectiu de gent ben divers: en els propis disminuïts, en llurs famílies, en els centres d'atenció especialitzada (114 centres/clubs a Catalunya, 800 a l'Estat Espanyol i la participació de 13 països europeus) i prop de 4500 socis directes a Catalunya.

A l'Alt Empordà destaca la tasca realitzada en atenció personalitzada a disminuïts psíquics de: ALTEM, Escola Mare de Déu del Món i El Dofí.

Concretament als Jocs Special Olympics de Figueres'2000 hi participaren més de 2300 atletes, 525 entrenadors, 1200 voluntaris i 100 membres del Comitè Tècnic Organitzador.

Entre el conjunt d'activitats que s'organitzaren en motiu de la celebració d'aquests jocs, a Figueres es representà l'obra de teatre "Una Chica Difícil" de Claire Booker, que anava dirigida a als alumnes de E.S.O de Figueres. Aquesta representació tenia per objectiu mostrar la situació i la problemàtica real davant d'una persona amb síndrome de Down, amb un retard mental associat a limitacions físiques i trets corporals determinats. El que es pretenia era acostar-nos al món de la discapacitat psíquica des de la simpatia emocional, des de la voluntat de la comprensió, des del desig de compartir aquest món, obrir-lo, acostar-lo als demés, fer-lo més quotidià, més present a la societat, menys invisible del que és. Moltes vegades dona la impressió que les persones amb retard mental prefereixen "no molestar" però l'autor el que buscava era molestar, despertar la consciència de la gent i mostrar la realitat.

Susana i Yolanda Morillo.

Els jocs més especials

Amb estimació,... per a tots vosaltres, els participants,... perquè vaig ser testimoni de grans abraçades i mostres de tendresa ... i perquè la majoria netegeu i poliu l'esport ... ja que no coneixeu ni la malícia ni l'enveja.

Uns jocs "especial olímpics" poden ser una bona oportunitat per retrobar el món del voluntariat. Possiblement a nivell personal un esdeveniment molt més important que uns mateixos jocs olímpics. L'olimpiada fomenta la competitivitat i cada cop la pugna per les medalles embrut més el concepte d'esportista sa i disciplinat. L'olimpiada especial, en canvi, té un altra caire, de tipus reivindicatiu: lluita per la integració i normalització de les persones anomenades "deficients".

La primera cosa digna d'explicar és el munt de gent amb ideals i força humana que es troba dins aquesta gran massa anomenada voluntariat. Possiblement aquest és un petit món on es troben els creients en la construcció col·lectiva d'un món més solidari, just i equivalent per a tothom. Segur que constitueix el racó dels somniadors.

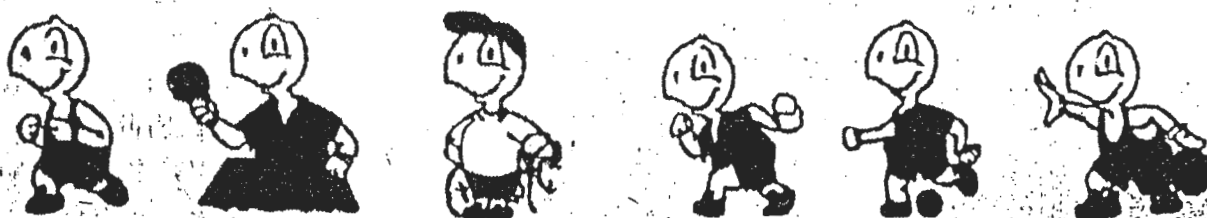
Per aquest fet solsament l'experiència de voluntària hauria estat enriquidora, malgrat tot per damunt de tot destacaré la qualitat humana i afectiva dels competidors, que la tasca que se'm va assignar, em va permetre conèixer.

La meua feina, els quatre dies de jocs, va ser assirir a les proves adaptades com a acompanyant de sèrie. Els acompanyants de sèrie havíem d'estar amb els atletes, acompanyar-los en les proves, explicar-los en què consistien, motivar-los i animar-los en tot moment. Van poder iniciar i finalitzar tot el procés fins l'entrega de medalles, fet que va donar especial significativitat a les jornades.

L'organització i coordinació de voluntaris va ser des del meu punt de vista excel·lent.

La nostra secció va treballar dos dies intensivament, muntant i desmuntant pistes, rebent, acompanyant i acomiadant nous atletes. Érem aproximadament unes cinquanta persones, la majoria no residents a Catalunya, i entre tots ens vam repartir les diferents tasques: megafonia, jutge, seguretat, ... La pila humana que es va construir només en dos dies va ser sorprenent. El pabelló va tenir poc públic assistent i això va potenciar la creació d'una xarxa entre participants i voluntaris d'una gran humanitat.

"Vull Guanyar, però si no ho aconsegueixo deixeu-me ser valent, intentant-ho"

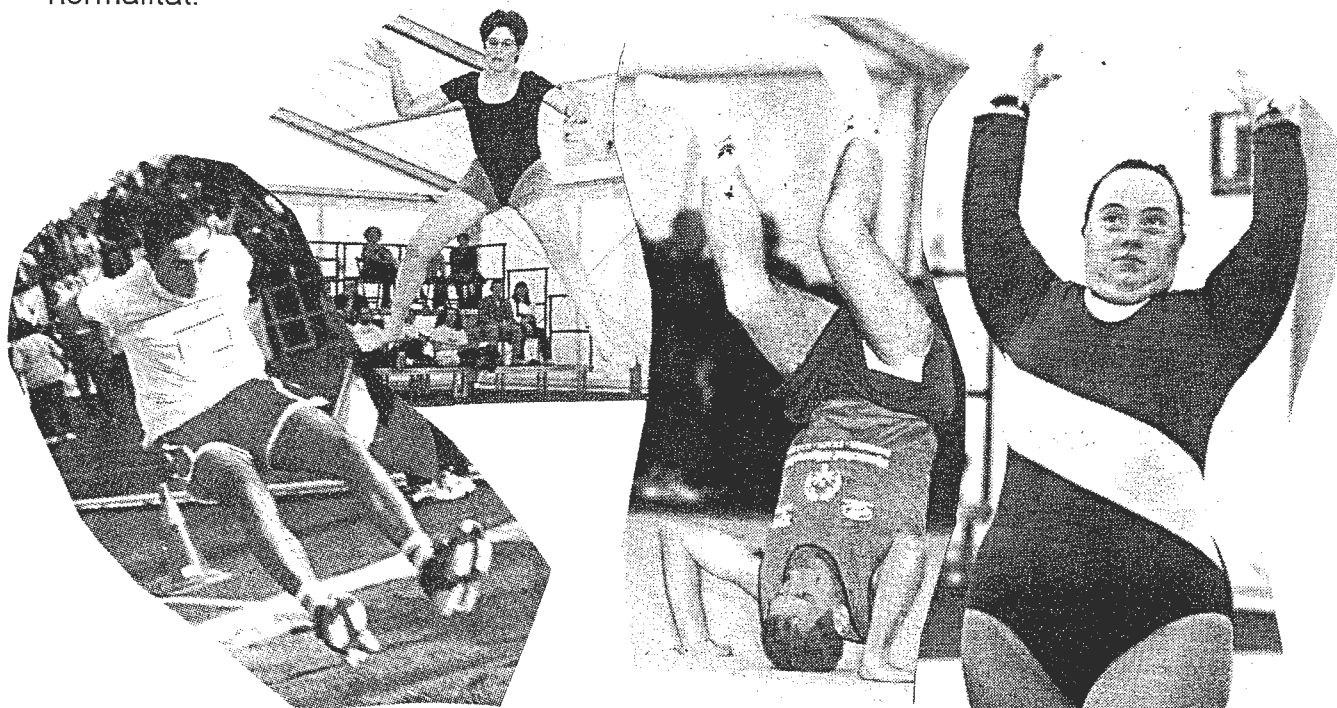
Enmig de tot aixó sempre apareix la crítica. Em sorprèn que fins i tot dins el voluntariat s'estableixin categoritzacions. Vaig descobrir entre els voluntaris assignats a protocol un uniforme molt elegant i unes diferències evidents.

El cop fort..., la darrera tarda, ... ens van demanar que guardéssim més la disciplina i les formes i ens acusaven de posar massa "salsa" entremig de les proves. La veritat és que en "Pruden", l'encarregat de megafonia tenia les espatlles plenes de treballar en el camp d'Educació Especial i no li havien pas d'explicar com s'havia de fer.

Si alguna vegada us animeu.... creieu-me és una experiència enriquidora que mai més s'oblida.

M'emporto dins el meu cor, el record d'en Ramón que volia cantar una "jota pa too el mundo", la "Josefa", medalla d'or, que el segon dia ja m'anomenava "mi amiga", la Núria i la "Trini" senyores grans, que m'explicaven que la seva mare era al cel amb tota certesa, l'Albert, en cadira de rodes, que molt a poc a poc em deia.. "avui estic molt content", en "Marcelino" que només ens presentava amics, en "Miquel" que s'estimava més el meu braçalet que la medalla, ... I us diré que mai he vist ningú riure i entusiasmar-se com ells davant els petits èxits aconseguits. A l'hora de les medalles tots contents fins i tot amb la medalla de participació.

És per tot aixó , que per a mí sempre el concepte "d'especials" ha estat diferent, possiblement tenen qualitats físiques o psíquiques minvades, .. però en el potencial humà i l'afectivitat superen altament als que suposadament som inclosos dins la normalitat.

Teresa Teixidor Planas. Voluntària

EL CASAL DE EL FAR

Arriba l'estiu, les aules queden buides i... els nens ... ,què faran els nens?

És pels nens que, com cada any, hem tornat a engegar el Casal d'Estiu de El Far d'Empordà.

Aquest estiu han passat pel casal una quarantena de nens entre juliol, agost i setembre. Hi hem treballat tres monitores i una coordinadora, sense comptar els pares, parents i amics que ens han ajudat en tot el que ens ha fet falta. Hem realitzat diferents activitats que creiem que han agradat als nens: tallers, jocs, excursions, piscina,....

Pel que fa als tallers, hem fet des de mòbils fins a estampació de paper i samarretes o bé diversos tallers amb fang, i sempre que hem pogut hem aprofitat material reciclat. Hem anat un cop per setmana a la piscina de Vilamalla, inaugurada aquest mateix any i amb l'avantatge de la proximitat.

A principis d'agost, vàrem anar d'excursió a l'Albera on la Rosa Mª Moret ens va fer de guia. Allà vam visitar el Monestir de Sant Quirze de Colera i vam poguer gaudir d'un dels Parcs Naturals de la nostra zona, així com aprendre una mica més sobre les tortugues autòctones. Uns dies després, vam anar amb tren fins a Portbou on vam poguer conèixer el poble i refrescar-nos a la seva platja. Una de les coses que més va impressionar els nens va ser veure tot el paisatge recentment cremat.

Una altra de les sortides que hem fet ha estat al Planeta Màgic on tant nens com monitores ens ho vam passar d'allò més bé.

Els grans del casal, han tingut l'opció d'anar d'acampada a Maçanet de Cabrenys on han viscut tres dies plens d'activitats entre les quals podem destacar: tir amb l'arc, remuntada al riu, bicicleta, canoes,.... I per finalitzar i com a sortida de cloenda del casal, hem anat a Marineland, on vam poguer veure diferents espetacles d'aus i animals marins i també banyar-nos al Parc Aquàtic. Vam passar un dia d'allò més divertit, nens, pares i monitores.

I, com cada any, el dissabte 26 d'agost, vam fer el festival de fi de casal, on els nens van poder mostrar les seves habilitats als pares. Vam fer diversos balls tots plegats, com la "Bomba" i "Raül", també es va escenificar una obra de teatre vesionada i interpretada pels més grans i els més petits ens van deleitar amb dues danses tradicionals. A més, es va cantar la cançó del casal i es va entregar un diploma a cada nen.

Però,... això no és tot, perquè degut a la demanda de nens i pares, el casal s'ha allargat fins el 14 de setembre.

Per acomiadar-nos, aquesta vegada definitivament, hem sortit a l'aire lliure per fer jocs i esmorzar xocolata desfeta amb melindros.

Amb aquesta activitat hem donat per finalitzat el casal d'Estiu 2000, tot esperant que hagi agradat a tothom i desitjant retrobar-nos tots i més l'any que ve.

Les monitores: *Anna Busquets, Cristina Coll, Teresa Coll, Anna Fabra*

COM FEM EL PA?

Ingredients:

- . farina,
- . aigua,
- . sal,
- . llevat.

Preparació:

Es posa a la màquina de pastar una proporció adequada de farina, aigua, sal i llevat. Durant una estona, la pasta es va formant a partir de la barreja de tots aquests ingredients fins a aconseguir una massa amb la consistència necessària per a formar els diferents tipus de pa.

Seguidament, de forma manual o mecanitzada, es fan els pans, les barres, els llonguets, etc,..., i es dispositen en calaixos o compartiments on la massa reposa i fermenta a l'espera del forn.

El forn és un habitacle de forma rodona on s'hi cou el pa, aquest s'haurà d'haver escalfat prèviament amb llenya, gas-oil o gas, fins a arribar a la temperatura adequada. Quan s'arriba a aquest punt s'enforna. Per fer això, es col.loquen les peces que hem format abans sobre una pala grossa de fusta i mànec llarg a tota la seva superfície fins a emplenar-ho tot.

Després d'una estona, quan el pa ja és cuit, es pot anar traient de mica en mica amb la mateixa pala d'enfornar. El pa cuit es col.loca en paneres de mimbre, plàstic, etc., per transportar-lo a les fleques.

Un cop a la fleca, el seu personal s'encarrega de posar-ho en els prestatges perquè la gent pugui escollir i comprar el que vulgui.

En resum, la manera de fer el pa ha canviat molt, igual com ell mateix.

Victor Morillo, Víctor Marín, Rubén Ferrera, Eloi Sánchez, Jacob Martínez, Alba Bayés

LA PRINCESA? EL MÚSIC? LA MARE? L'AMIC?

Qui porta el vermell de la rosa de Sant Jordi? La princesa?

Qui refila amb un sonall? El músic?

Qui estima els seus fills sens cap dubte? La mare?

Qui espera el temps que calgui pel mal entès? L'amic?

Perquè la princesa porta el vermell de la rosa de Sant Jordi?

Perquè el músic refila amb un sonall?

Perquè la mare estima els seus fills sens cap dubte?

Perquè l'amic espera el temps que calgui pel mal entès?

És potser que a la princesa li agrada el color vermell?

És potser que al músic li agrada refilar?

És potser que a la mare li agrada estimar?

O és potser que a l'amic li agrada esperar?

Si jo volgués ser la rosa vermella,

Volgués ser el sonall del músic,

També volgués ser el fill de la mare

O el company que es fa pregar...

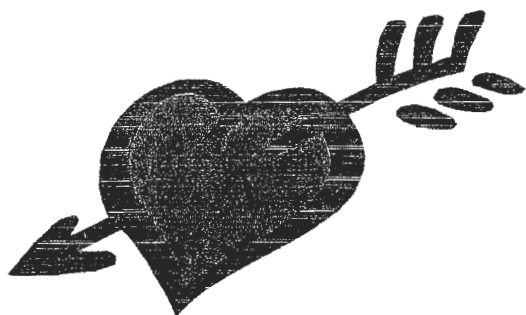
M'agradaria besar a la princesa,

M'agradaria escoltar refilar,

M'agradaria ser l'infant que ploriqueja

I m'agradaria ser l'amic per somniar.

ALBA BAYÉS QUER

DIARI DE LA

ET PER:

ALFREDO ZARAGOZA

ÉS JUAREZ

AFA GARCÍA

AMUEL ZARAGOZA

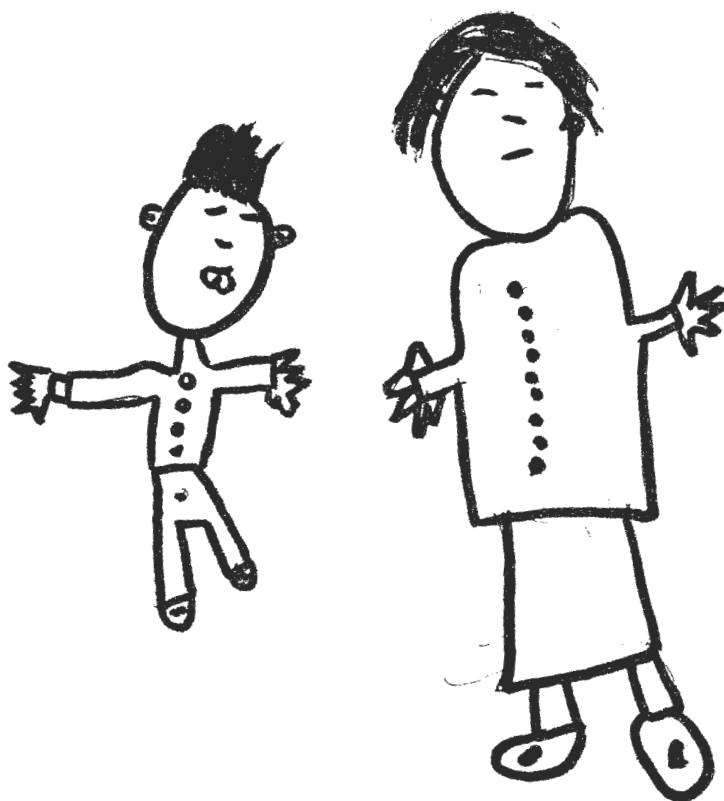
ICTOR BERJA

ANDRA ZARAGOZA

CLASSE

TENIM DOS
NENS NOUS

L' ALFREDO VA A LA CLASSE
DELS PETITS. TÉ 3 ANYS. LI
AGRADA JUGAR A FER TORRES
AMB LES CONSTRUCCIONS.
L' ALÍCIA VA A LA CLASSE DELS
GRANS. ÉS MOLT AMIGA DE LA
LAURA. JUGA MOLT AMB TOTES
LES NENES. SOVINT TOCA LA
FLAUTA.

EL MENJADOR
ÉS DIVERTIT

AL MENJADOR HI HA JOGUINES I
DE VEGADES, DIBUIXEM.
ENS RENTEM LES MANS ABANS
DE DINAR. ENS AGRADEN MOLT
LES POSTRES. TENIM UNS GOTS I
UNS RASPALLS PER RENTAR-NOS
LES DENTS.
TAMBÉ BAIXEM AL PATI A JUGAR.

VISITEM ELS "SPECIALS OLÍMPICS"

VAM ANAR AMB AUTOBÚS. VAM VEURE UN PARTIT DE FUTBOL. DESPRÉS, UNES NENES QUE FEIEN GIMNÀSTICA. TAMBÉ HI HAVIA UNA DISCOTECA PER BALLAR.

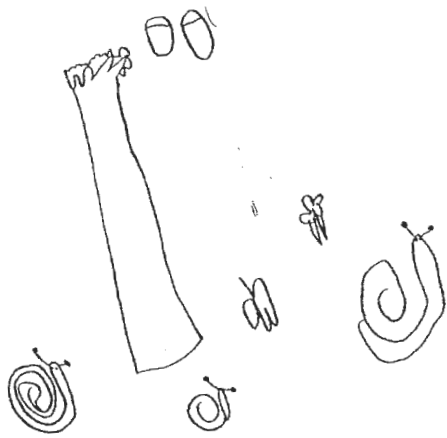
FEM UN MURAL DE LATARDOR

HEM PINTAT PINYES AMB PINTURA DE COLOR GRCC VERMELL I TARONJA.

TAMBÉ HEM PINTAT FULLES, BOLETS, CASTANYES

CARGOLS AMB CERES DE COLORS.

ENTRE TOTS, HEM FET UN MURAL MOLT BONIC!

PREPAREM LA CASTANYADA

AQUEST ANY ANIREM A VILABERTRAN.
LA SENYORETA ROSER PREPARA JOCS
MACOS I DIVERTITS. A LA TARDA, TOTS
ELS NENS DE LA ZER MENJAREM
CASTANYES CALENTES.

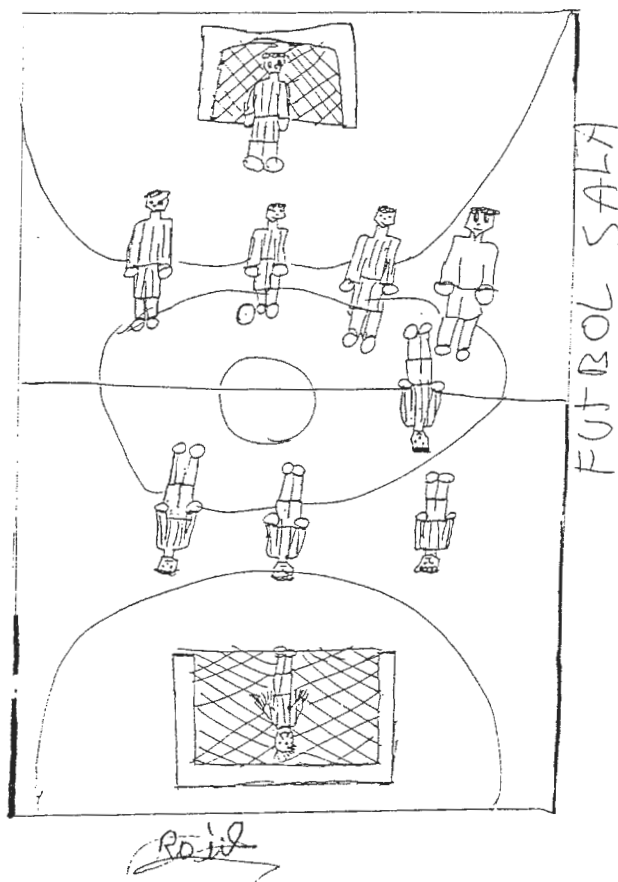
Jocs "Specials Olimpics"

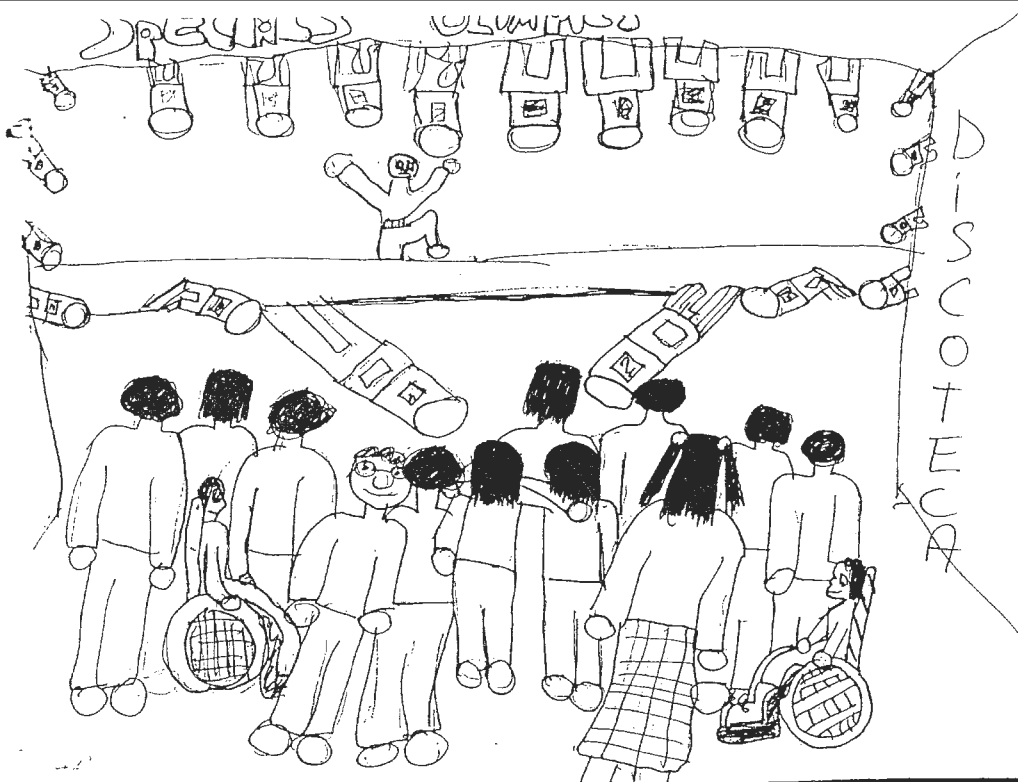

El divendres 13 d'octubre vam anar a visitar els Jocs "Special Olympics". Els nois i noies dels jocs eren especials perquè els costava molt fer esport. Tots ells eren deficients mentals. N'hi havia de Figueres, d'altres llocs de Catalunya i molts d'estrangers. En coneixíem alguns que van a l'ALTEM i que havien vingut al Casal i d'acampada. Vam visitar els envelats del futbol-sala, gimnàstica, tennis de taula, etc. I vam aplaudir les millors jugades.

Tot i que va estar plovent tot el matí ens ho vam passar prou bé i vam acaba ballant a la discoteca. El temps va passar molt ràpid i no vam poder visitar-ho tot, però a l'hora de marxar estàvem molt satisfets.

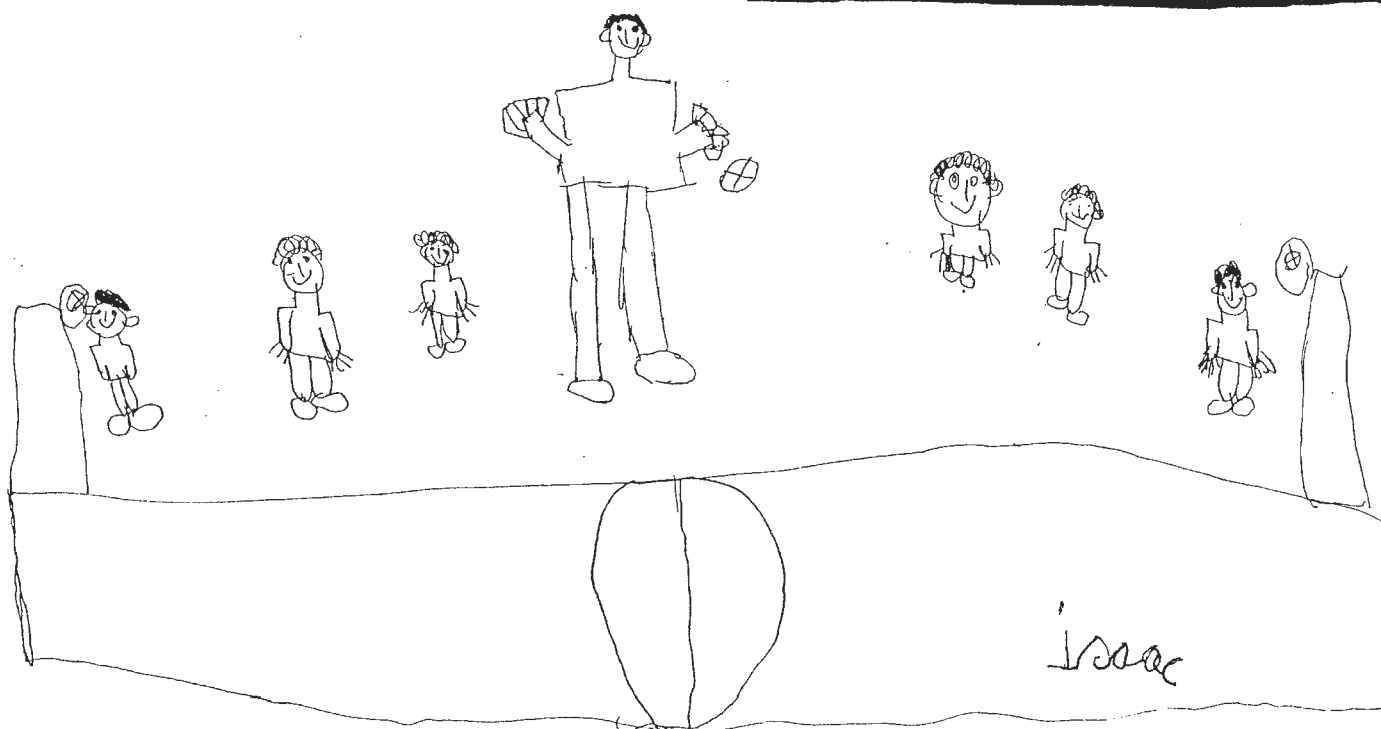
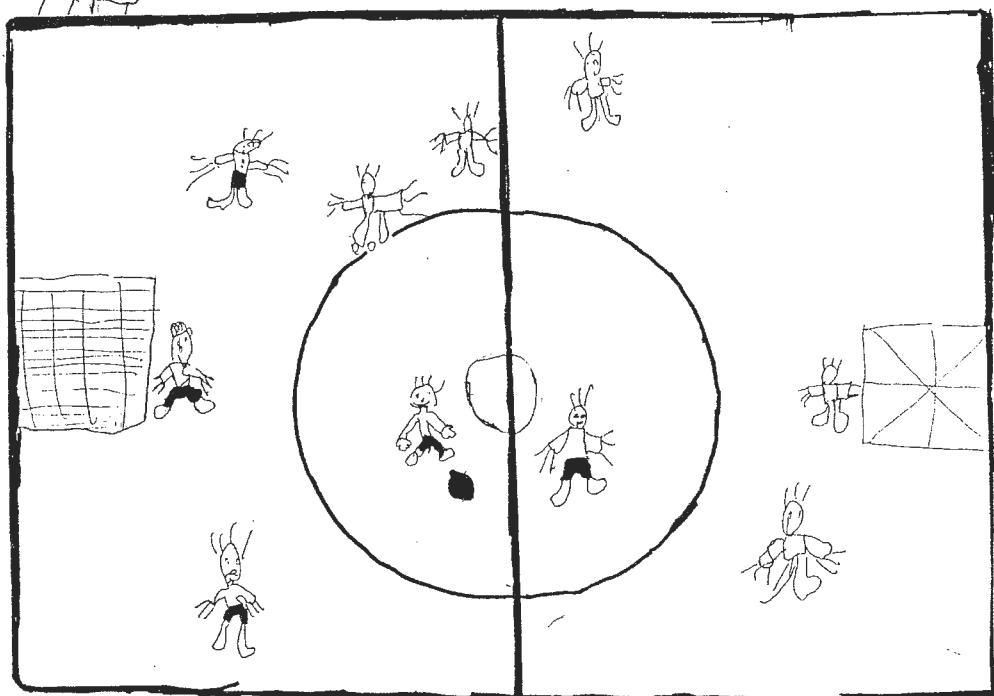
Albert Morillo, Isaac Zaragoza, Alícia Planas, Sara Garcia, Laura Berja, Raúl Garcia, Remei Matamoros i Francesc Moret.

REMEI

ALBERT

Isaac

**L'HIPER
DEL
CALÇAT**

Carrer Mendez Nuñez, 53 - Tel. 972 50 63 51 - 17600 FIGUERES

Josep Pey i Noguera, s.l.

Assessor Comptable i Fiscal

c/ Vilasacra, 14
Tel. 972 50 88 61
Fax 972 51 12 84

17469 **EL FAR D'EMPORDÀ**
(Girona)

SERRALLERIA

Josep Marsal Forns

Dalt 1 - El Far d'Empordà - 17469 Tel. 972 67 21 66

EL RACISME Què és?????

Un dia vaig preguntar a la meva mare que era el racisme i ella em va regalar un llibre que es deia : **EL RACISME EXPLICAT A LA MEVA FILLA**, era un llibre que em va fer entendre exactament la resposta. Aquest llibre és escrit per *Tahar Ben Jelloun* un gran escriptor marroquí, i va transcriure, en un diàleg amb la seva filla, els motius profunds que porten les persones a comportar-se de manera racista.

¿Per què som racistes? ¿Per què tenen por, els racistes? ¿Som racistes de naixement? Tahar Bem Jelloun desenvolupa hàbilment la resposta (no sempre fàcil) a totes aquestes preguntes , i el resultat és un llibre clar, senzill i valent que les nenes com jo agraeixen haver llegit i que els adults no haurien d'oblidar mai.

Aquest n'és un fragment dels que m'ha agradat més:

" Quan tornis a l'escola, mira els alumnes i fixa't que són tots diferents. Que hi hagi aquesta diversitat és una cosa molt bonica. És una sort per a la humanitat. Aquests alumnes vénen d'horitzons diferents, són capaços de donar-te coses que tu no tens, de la mateixa manera que tu pots ensenyar-los alguna cosa que ells no saben. La barreja és un enriquiment.

Sàpigues, finalment, que cada cara és un miracle. Cada cara és única. No veuràs mai dues cares absolutament idèntiques. Què importa que siguin boniques o lletges. Això són coses relatives. Cada cara és el símbol de la vida. Qualsevol vida mereix respecte. Ningú té dret a humiliar una altre persona. Tothom té dret a la seva dignitat. Quan respectem a algú, estem fent un homenatge, a través d'ell, a la vida, en tot el que té de bonic, de meravellós, de diferent i d'imprevisible. Quan tractem els altres amb dignitat, ens estem respectant a nosaltres mateixos."

Xènia Semis Teixidor

Anants i vinents dels nostres avantpassats.

En primer lloc, permeteu-me donar les gràcies al vostre batlle per haver-me animat a col·laborar a la vostra revista. També demano disculpes per atrevir-me a ocupar amb aquest article un espai en principi vostre.

Ens hem sentit ben acollits entre vosaltres i entre vosaltres també hi tenim part del que més volem a la vida: fills i nets al Mas Vidal.

També sento per El Far una estimació que ve de molt lluny, doncs a finals del segle passat, de 1889 a 1896 els meus avis paterns estigueren vivint aquí. Llavors contaven entre 23 i 31 anys més o menys i aquí tingueren quatre dels seus fills, el meu pare entre ells, que hi visqué els seus tres primers anys de vida.

Segons gentilesa de Mn. Jaume Pratdesaba facilitant inscripcions babtismals i partides de naixement cercades per la meva filla, més el que m'havia explicat el meu pare tinc una composició prou clara del que fou el seu pas per aquest poble.

Imagino els vuit anys d'un matrimoni jove casat de nou, ell treballant del que sabia fer: de pagès com la majoria, i vivint al carrer del Medio o de Arriba segons consta a dits documents.

Que era bon treballador i sabia fer la seva feina ho avala la seva trajectòria ; doncs torna a Vallgornera, barri de masies prop de Peralada i terme municipal de Vilanova, on hi visqué i prosperà fins a la seva mort ocorreguda el 1931.

De la continuïtat i bon fer n'és mostra que el seu besnet per línia d'hereus és propietari on abans eren arrendataris.

De la mateixa nissaga que el meu avi, però l'hereu, doncs ell era el quart fill entre nou, avui aquí en el Far hi tenen casa pròpia els masos Mas Lluís , Mas Clos i Mas Pradet, els actuals propietaris en són descendents directes, des de 1925 aproximadament.

Permeteu-me fer un petit incís per explicar el topònim original de Can Xom. Vé del mas situat també a Vallgornera, a Peralada, que té aquesta denominació. Avui està inhabitable degut a què al quedar deshabitat fa uns trenta anys la seva degradació es

precipità. Està voltat d'unes 100 vessanes de bona terra d'aspre tota en una sola finca a tocar la via del tren i prop de la carretera de Figueres a Llançà just darrere del restaurant El Jou Vell. És propietat de la família Fontcoberta de Castelló i segonts veus volants fa anys en projecte d'urbanització.

I posats a parlar del barri de Vallgornera diré que juntament amb el de la Garriga, avui Camp de Golf, tingueren en el segle passat batlle propi depenent del municipi de Vilanova de la Muga, i que el mas que arrendà el meu avi fou en el seu moment, edat mijana, el feu fortificat i amb torres de guaita de la família dels Vallgornera que en les guerres de Nàpols feren fortuna lluitant en aquelles conquestes i que ja mai més tornaren a la pagesia activa. Avui els seus descendents o almenys els que tornaren, estan repartits en famílies aristocràtiques i benestans arreu de Catalunya i també a Itàlia doncs sempre emparentàren amb estaments superiors.

Tornant a l'encapçalament d'aquest escrit podem adonar-nos-en que els nostres avantpassats no sempre foren gent que naixien i morien en un mateix lloc, sinó que buscaven la vida allà on feia falta i que els que podien fer-ho, arriscaven en aventures d'ultramar.

Com a curiositat diré que els meus avis foren Modest i Maria, que vingueren a El Far amb una filla nascuda a Peralada i que a més dels quatre nascuts a El Far tingueren una nena i un nen nascuts a Vallgornera, en total set. El meu pare, dit Pere, nascut a El Far l'any 1893. Un cosí germà del meu avi fou Bisbe a Filipines, on morí als 72 anys, al 1930. A Peralada té dedicat el Carrer Dr. Clos. Es deia Josep Clos i Pagès.

No em queda res més sinò demanar-vos disculpes pel meu atreviment a encolomar-vos tot aquest enfarfec. Moltes gràcies de nou.

Sant Martí 2000

Ramon Clos Bech

EXPRESSIONS QUE CAL EVITAR

Moltes vegades quan parlem utilitzem expressions o mots que no són correctes. Sovint això passa perquè l'expressió popular i incorrecta s'utilitza molt més. Algunes d'elles s'han anat corregint al llarg del temps, però encara en queden moltes per rectificar. A continuació us oferim un recull d'algunes d'aquestes paraules i expressions per tal que comproveu quin ús en feu vosaltres.

INCORRECTE	CORRECTE	INCORRECTE	CORRECTE
<i>abogat</i>	advocat	<i>despreciar</i>	menysprear
<i>abono</i>	adob	<i>detindre</i>	detenir
<i>acertar</i>	encertar	<i>diguent</i>	dient
<i>adelantar</i>	avançar	<i>disfràs</i>	disfressa
<i>ademés</i>	a més a més	<i>edat mitja</i>	edat mitjana
<i>aggravant</i>	agreujant	<i>embrague</i>	embragatge
<i>amoblar</i>	moblar	<i>emitint</i>	emetent
<i>amortiguador</i>	amortidor	<i>enfermera</i>	infermera
<i>andén</i>	andana	<i>enfermetat</i>	malaltia
<i>antorxa</i>	torxa	<i>engrase</i>	lubrificació
<i>apertura</i>	obertura	<i>ensaig</i>	assaig
<i>apurar</i>	consumir, esgotar	<i>en sèrio</i>	de debò
<i>arrepentir-se</i>	penedir-se	<i>enterar-se</i>	assabentar-se
<i>aterriassar</i>	aterrar	<i>esguinç</i>	esquinç
<i>atraco</i>	atracament	<i>es precisa</i>	es necessita
<i>atrassar</i>	endarrerir, retardar	<i>estar al caure</i>	estar a punt
<i>ausència</i>	absència	<i>excluir</i>	excloure
<i>avalanxa</i>	allau	<i>exprimir</i>	esprémer
<i>avort</i>	avortament	<i>fer front</i>	afrontar
<i>bequent</i>	bevent	<i>financiar</i>	finançar
<i>billó</i>	bilió	<i>finiquito</i>	liquidació
<i>bisiesto</i>	any de traspàs	<i>garantitzar</i>	garantir
<i>bolso</i>	bossa, bossa de mà	<i>gimnàsia</i>	gimnàstica
<i>bordillo</i>	vorada	<i>grassa</i>	greix
<i>borrar</i>	esborrar	<i>gua</i>	guant
<i>cabo</i>	caporal	<i>haguent</i>	havent
<i>calentar</i>	escalfar	<i>heredar</i>	heretar
<i>camarer</i>	cambrer	<i>incluir</i>	incloure
<i>camilla</i>	llitera	<i>inconfundible</i>	inconfusible
<i>canyeria</i>	canonada	<i>ingnier</i>	enginyer
<i>capiguer</i>	cabre	<i>insertar</i>	inserir
<i>caudal</i>	cabal	<i>intermig</i>	intermedi
<i>chapucero</i>	potiner, barroer	<i>interrumpir</i>	interrompre
<i>concebir</i>	concebre	<i>jefatura</i>	prefectura
<i>coneguent</i>	coneixent	<i>lio</i>	embolic

INCORRECTE	CORRECTE	INCORRECTE	CORRECTE
<i>conseguir</i>	aconseguir	<i>litro</i>	litre
<i>cordillera</i>	serralada	<i>lograr</i>	aconseguir
<i>correguent</i>	corrent	<i>mitat</i>	meitat
<i>córrer a càrrec</i>	anar a càrrec	<i>mitgeval</i>	medieval
<i>creguent</i>	creient	<i>moguent</i>	movent
<i>crios</i>	criatures	<i>nombrament</i>	nomenament
<i>cubitera</i>	glaçonera	<i>obtindre</i>	obtenir
<i>curva</i>	revolt	<i>ocurrir</i>	ocórrer
<i>decepcionar</i>	decebre	<i>olvidar</i>	oblidar
<i>de quan en quan</i>	de tant en tant	<i>parentesc</i>	parentiu
<i>desaigüe</i>	desguàs	<i>peató</i>	vianant
<i>desfile</i>	desfilada	<i>percibir</i>	percebre
<i>despegar</i>	enlairar-se	<i>permitir</i>	permetre
<i>per últim</i>	finalment, per acabar	<i>sòtan</i>	soterrani
<i>pito</i>	xiulet	<i>suggerència</i>	suggeriment
<i>prenda</i>	peça	<i>sustància</i>	substància
<i>préstam</i>	préstec	<i>sustituir</i>	substituir
<i>promig</i>	mitjana	<i>tabic</i>	paret, envà
<i>puesto</i>	lloc	<i>taladradora</i>	perforadora
<i>pulgada</i>	polzada	<i>tamany</i>	mida, grandària
<i>rato</i>	estona	<i>tassa</i>	taxa
<i>recurrir</i>	recórrer	<i>tatxar</i>	esborrar, ratllar
<i>reemprendre</i>	reprendre	<i>tenir que</i>	haver de
<i>rellançament</i>	reactivació	<i>tenquen</i>	tanquen
<i>rellenar</i>	emplenar	<i>tindre</i>	tenir
<i>rentabilitat</i>	rendibilitat	<i>tirat</i>	regalat
<i>reposteria</i>	rebosteria	<i>tonelada</i>	tona
<i>retransmitir</i>	retransmetre	<i>tormenta</i>	tempesta
<i>retràs</i>	retard	<i>traicionar</i>	traïr
<i>revaloritzar</i>	revalorar	<i>transcurrir</i>	transcòrrer
<i>riguent</i>	rient	<i>tregua</i>	trega
<i>ron</i>	rom	<i>triumf</i>	triomf
<i>seguritat</i>	seguretat	<i>trofeig</i>	trofeu
<i>sembla ser</i>	segons sembla	<i>tuberia</i>	canonada
<i>seqüestrar</i>	segrestar	<i>valla</i>	tanca
<i>sequia</i>	sequera	<i>vendatge</i>	embenatge
<i>serio</i>	seriós	<i>vengut</i>	venut
<i>solsament</i>	solament	<i>venta</i>	venda
<i>solventar</i>	solucionar	<i>vindre</i>	venir
<i>sombra</i>	ombra	<i>visquent</i>	vivint
<i>soplet</i>	bufador	<i>vivenda</i>	habitatge
<i>sordera</i>	sordesa	<i>xiringuito</i>	quiosquet, baret

Extret del *Manual de redacció i estil*. El 9 Nou. Eusebi Coromina. Editorial Eumo

Jordi Company

Subministres EL FAR

**MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
EXPOSICIÓ I VENDA**

VENDA AL MAJOR:

**FORJATS I ACABATS DE VIVENDA
COBERTS DE FIBROCIMENT I TEULES
- GRANGES -
IMPERMEABILITZACIONS I SANITARIS**

**GRESSOS I REVESTIMENTS.
PREUS DIRECTES
DE FÀBRICA**

carrer de la Font, 1

Tel. i Fax 972 51 14 08

17469 EL FAR D'EMPORDÀ (Girona)

LA MASIA

Les cases poden estar aïllades i envoltades d'un paisatge i en aquest cas parlem d'una casa de camp.

A les nostres terres, la casa de camp s'anomena masia, però també se la coneix per mas, pagesia i casa de pagès. Les masies a la província de Girona són molt nombroses a les comarques del Gironès, de la Selva, de la Garrotxa i de l'Empordà.

La masia sigui humil o sigui poderosa, dóna una imatge senyorial, sorgeix de la terra sense trencar el paisatge. Es fonamenta en l'esforç individual i en la defensa dels fruits i dels instruments d'aquest esforç.

La casa de pagès i la seva família, el bestiar, les terres de conreu o de pastura i els boscos formen un tot inseparable.

La masia tradicional, amb vida activa, ofereix tot un seguit de signes inconfusibles: La pallissa o el paller on guardar-hi la palla i l'herba apilades; les cledes on tancar el bestiar; l'era - de terra o amb lloses - per batre el blat a l'estiu; el badiu on sovint trobem el safareig i la roba eixugant-se; el cobert, ple d'eines, amb el carro o el tractor; el corral atapeït d'aviram i també de conills; l'eixida amb els fruits assecant-se i el femer on s'amunteguen els excrements dels animals i la palla bruta, que després de fermentar al sol adobaran els camps...

Arquitectònicament la masia no té un estil únic. Cadascun d'ells respon al tipus d'explotació. No són iguals les masies ramaderes amb estables i cort per al bestiar, que els masos agraris amb graners per emmagatzemar tota mena de grans tant d'hivern com d'estiu. En les comarques vinícoles no podia faltar-hi un bon celler.

També depen del clima (en llocs freds les finestres són més petites), del material de construcció que hi havia més a mà i de les disponibilitats econòmiques del propietari.

La potència econòmica del propietari es manifestava també en diversos elements decoratius que enaltien l'exterior.

- * El rellotge de sol emplaçat a la façana més assolellada de la casa.
- * Magnífics esgrafiats per embellir la portada.
- * Esplèndits treballs de pedra en galeries portes i finestres.
- * Excel·lents treballs amb fusta i ferro.

La forma clàssica de la masia té quatre façanes sobre una planta quadrada o rectangular. La façana principal sol estar orientada a sol ixent. Les parets de cara al vent dominant, si tenen obertures, són més aviat petites.

Un detall diferencial de les masies és la disposició de la teulada. Les masies de la Catalunya plujosa solen tenir la teulada a dos vessants caient cap al costat. Hi ha masies amb teulada a quatre vessants i fins i tot en algunes hi sobresurt una torratxa o llanterna que dóna llum a l'interior. Les teulades són generalment de teules, però en les de l'alta muntanya, al Pirineu, és normal veure'n de pissarra ja que aquest material protegeix millor del fred i de les nevades.

En el interior trobem tres peces cabdals: la sala, la cuina i l'alcova.

La sala és la peça de respecte de la casa. De portes enfora té la missió d'acollir la parentela i les amistats en les grans solemnitats. De portes endins comunica amb les altres dependències de la mateixa planta. Sovint hi comença una escala que ens porta als pisos superiors.

La cuina sol ser bastant gran i serveix al mateix temps de menjador. A l'estiu la gent treballa al camp tot el dia i la cuina sol estar bastant tranquil·la fins al vespre per preparar el sopar. A l'hivern hi ha més activitat perquè els dies són més curts i el mal temps obliga a romandre sovint a l'interior. Peça clau de les cuines d'abans era la llar on s'hi feia foc de llenya que, a més d'escalfar, tant servia per cuinar com per coure la perolada pel bestiar.

Al canó de la xemeneia hi penjava una especie de cadena amb ganxos (cremallers o clemàstecs) on s'hi penjava per mitjà de les lleves l'olla de ferro colat o d'aram per fer la cuita.

No podem oblidar l'escon. L'escon era una especie de banc que es col·locava davant la llar per escalfar-se. Tenia un respall que arribava a l'altura del cap i privava que els corrents d'aire refredessin l'esquena.

A l'alcova o cambra principal hi dormien els amos quan feien estada al mas. Era una habitació amb un gran llit, l'armari, la calaixera i sovint amb capelletes amb sants.

L'estructura actual de les cases de pagès i la forma de vida i de treballar sortosament ha canviat molt.

- * El segar i el batre en el mateix camp ha canviat la utilitat de l'era i la fesomia dels pallers.
- * Del cobert, ple d'eines, han desaparegut el carro i la tartana. S'ha hagut de fer més gran per encabir-hi els tractors i tota mena de maquinària.
- * Les corts de porcs i de les vaques hom les ha substituït per granges especialitzades i gairebé automatitzades
- * Aquelles sacades d'herba per als conills, avui són sacs de pinso amb una composició especialitzada per cada tipus d'aviram i equilibrada per cada edat
- * On són els cellers per guardar el vi.?
- * L'electricitat ha arribat a molts masos i ha permès d'incorporar els electrodomèstics a la vida quotidiana
- * Qui renta encara la roba al safareig.?

És bo que la vida als masos tingui les comoditats de la vila. Prou que n'és de dur el treball del pagès.!

Solució als noms dels masos del número 17 de la revista FARUS

MAS ACÀCIES
MAS PEP
MAS PETIT
MAS ROCA PUNTOSA
MAS PLAJA
MAS ROGER
MAS SALA
MAS VIDAL NOU
MAS BORDES
MAS BOSCH
MAS COLS
MAS LES GARCES
MAS LA GRUTA
MAS PUJOLÀS
MAS AUPÍ
CAN MAGRE

MOLÍ DE BAIX
NOU MOLÍ DE BAIX
MOLÍ D'EN GRAU
MOLÍ DE LA TORRE
ELS AVALLS (I)
ELS AVALLS (II)
LA COROMINA
LA ROSALEDA
CAN FARRA
CAN GENÍS
CAN MORET
CAN PANERA
CAL SARGET
CAN SOMS
CAN XOM PETIT
CAN XOM GROS

Què se n'ha fet dels contes?

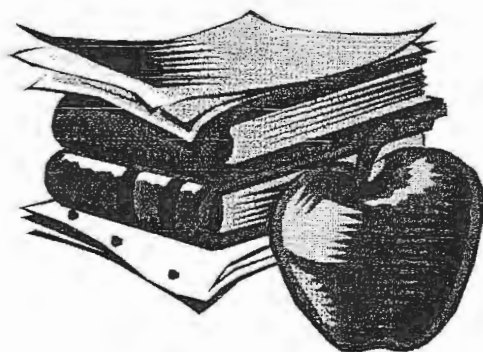
El conte és una narració breu d'uns fets reals, llegendaris o ficticis que té la intenció d'entretenir, divertir o ensenyar. Però avui en dia és pràcticament un luxe tenir un moment per explicar o escoltar un conte. El ritme de vida de la societat actual no permet delectar-se amb un bonic conte, ja sigui escoltant-lo o explicant-lo. La televisió ha substituït aquestes històries que abans els pares o els avis explicaven a la quitxalla a l'hora de fer la migdiada o d'anar a dormir i que acostumaven a fer venir la son abans als grans que als petits.

Si féssim un petit esforç i intentéssim recordar quantes coses hem après gràcies als contes ens sabria molt de greu que aquesta bonica costum s'hagi perdut gairebé del tot.

Però el panorama no és tant greu doncs només s'han de veure els dibuixos animats actuals, doncs ja no estan tant carregats de violència i tenen una tendència cada vegada més similar al conte. També s'està potenciant la narració de contes en llocs públics com les biblioteques, les escoles i els casals d'estiu, per posar uns exemples.

Les generacions que han viscut aquesta substitució (la televisió per la narració de contes) comencen a valorar molt més "El Patufet", "La Ventafocs" o "Els Tres Porquets" i fins i tot s'ho passen pipa explicant-los. I si no ho pregunteu a un grup de nois i noies del nostre poble que recentment s'han estrenat en la interpretació de contes de la mà de la Bel, una fantàstica conta-contes, a la nova Biblioteca de Figueres amb "La Bella Dorment". Ells són l'Esther Bartolomé, la Xènia Semis, en Marc Carbonell, en Quim Quer, la Mireia Miquel, en Blai Carbonell i l'Alba Bayés.

A veure quin dia ens reunim tots per organitzar una contada de contes ben especial on grans i petits segur que ens ho passarem molt bé.

CRISTINA BAYÉS QUER
NOVEMBRE 2000

PARLEM AMB.....MARIA CORNELLÀ I FERRER

Dades personals

La Maria Cornellà va néixer el dia 12 de maig de l'any 1917. Divuit anys més tard, concretament el dia 1 de juny de l'any 1935, es va casar amb en Miquel Malé i Roca al Far d'Empordà. El casament va ser molt senzill i ho van celebrar prenent un refresc. De viatge de nuvis varen anar a Barcelona, fins al Tibidabo.

El matrimoni va tenir dues filles: la Rosa i la Teresa.

El poble

La Maria creu que el poble de El Far ha millorat molt. Les maneres de treballar també han canviat. Abans es treballava amb animals i ara amb màquines.

L'escola

Va anar a l'escola dels set anys fins als catorze. Una de les mestres que més recorda és la sra. Rossita. La Maria ens diu que l'els mestres l'apreciaven molt i gairebé mai la castigaven.

El mas

El mas del Molí de Baix, que és on viu la Maria, el va comprar fa molts anys el seu pare. Es va restaurar després de la guerra, l'any 1942. En principi, quan el varen comprar, només hi havia la part corresponent al mas vell on hi passava un camí de runa. A prop hi havia un rierol i un molí (d'aquí en prové el nom). De totes maneres, quan el varen comprar el molí ja no funcionava, es veu que es devia haver espatllat feia anys.

La Maria ens comenta que la vida en un mas no tenia cap comoditat. Era més dura. Tampoc tenien aigua ni llum. La seva festa setmanal solia ser els dijous quan anaven a mercat a Figueres amb el carro. El primer cotxe que va veure va ser el de Can Mitjà, però el senyor de la Torre també en tenia un.

La guerra

De la guerra a la Maria no li agrada parlar-ne gaire. No en té gaire bons records. El seu home va ser de la "quinta del biberó" i va haver d'anar a Granada. Dos cunyats seus també varen anar a files.

Víctor Morillo, Víctor Marín, Rubén Ferrera, Eloi Sánchez, Jacob Martínez, Alba Bayés

MOVIMENTS **DEMOGRÀFICS**

Des de la darrera Festa Major d'estiu del mes de Juny s'han produït a nivell demogràfic diferents fets, alguns que recordarem pel buit que ens han deixat i altres per les alegries que comporten.

Naixements:

Marc i Jordi Nierga Trulls, nascuts el dia 19 de Setembre del 2000.

Bateigs:

Guillem i Maria Teixidor Mayoles, el dia 1 de Juliol del 2000.

Comunions:

El dia 25 de Juny, a l'església parroquial de El Far d'Empordà, van fer la Primera comunió en Ruben Ferrera Picado i la Sara Garcia Gamundi, i la Segona Comunió la Remei Ibañez Matamoros.

Casaments:

El dia 12 d'Agost es van casar a l'església de El Far d'Empordà en Sergio Morillo i l'Elena Ruiz. Viuran a Figueres.

El dia 11 de Setembre es van casar a Rabós d'Empordà en Pere Pujolàs i la Elisabet Moret. Viuran a El Far d'Empordà.

Defuncions:

Genís Subirós i Roura, Alcalde de El Far d'Empordà, el dia 11 de Juliol del 2000.

Damià Farraró i Darder, el dia 21 de Juliol del 2000.

Miguel Jiménez Ortega, el dia 6 d'Agost del 2000.

Juan Sala Vidal, el dia 2 de Novembre del 2000.

Sara Bayés Quer, Novembre 2000.

LA FESTA DELS MORTS

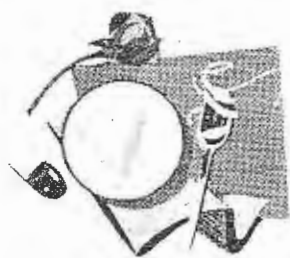
Des de temps remots, diferents cultures i civilitzacions, allunyades en la geografia i en el temps, han celebrat, els primers dies del mes que nosaltres anomenem novembre, una festa dedicada al record i la relació amb els difunts. Les raons d'aquesta coincidència són inherents a la mateixa dinàmica de la majoria de festes del calendari tradicional: el seguiment del cicle natural, el curs vital de la natura i els períodes estacionals de fred/calor, llum/fosc, etc.

Tots Sants, la festa dels morts, ens arriba en un moment clau de l'any, un moment en què la mateixa natura sembla morir. Ha passat el temps de l'abundor, de les collites de l'estiu i de la verema... Les fulles de molts arbres cauen i la terra sembla esmorteïda. És el temps de la sembra; els camps, però, restaran erms fins que amb la primavera retorni la vida. Comença el temps fred i les nits són més llargues.

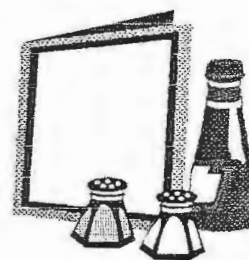
Sembla que la nostra festa deriva, en concret, de la festa celta dels morts, anomenada **Samain** o **Samhain** en els llenguatges gaèlics. El culte als difunts era una part molt important de la religió dels antics celtes, fet encara avui constatable en la riquesa i la varietat de les tradicions folklòriques relacionades amb els morts que conserven els pobles d'arrel cèltica. Per als celtes, l'any estava dividit en dos períodes: el temps clar i el temps fosc. Els dies del **Samain** obrien el període d'obscuritat. Eren considerats uns "temps fora del temps", entre les dues meitats de l'any, i les terres de l'altre món estaven obertes i entraven en contacte amb el món dels humans.

Malgrat la seva cristianització, la festa de Tots Sants ha conservat en el seu costumari tota una sèrie d'elements que corresponen a creences anteriors al cristianisme.

És un recull de Rosa Mª Moret

CUINA DE FESTA MAJOR

OUS FARCITS

Ingredients:

- ous
- pernil salat
- beixamel casolana
- enciam, pastanaga, remolatxa i olives negres per guanir.

Primer cal bullir els ous i quan estiguin freds, pelar-los, mig partir-los i extreure'n la pruna, que reservarem.

Tot seguit, picarem pernil salat però sense que quedi molt triturat.

A part, farem una beixamel que sigui una mica espessa, aixafarem les prunes dels ous i les hi barrejarem. També hi afegirem el pernil salat.

Farcirem les clares dels ous amb aquesta barreja, que quedin en forma de niu.

Arrebossarem els ous amb ous i pa ratllat i els fregirem en oli ben calent.

Podem servir-los en una plata envoltada d'enciam, amb pastanaga i remolatxa ratllada i olives negres.

Mari Tetilla.

POLLASTRE AMB ESCAMARLANS

Ingredients:

- 1 pollastre
- 2 escamarlans per persona
- ceba
- tomàquet
- oli d'oliva
- aigua o brou
- all
- julivert
- galetes
- ametlles torrades
- xocolata

Primer, netejarem el pollastre, el socarrimarem i el tallarem a trossos petits. El posarem en una cassola al foc amb oli d'oliva i sofregirem la carn. Un cop rossa, afegirem els escamarlans i els farem coure entre 10 i 15 minuts. Ho retirarem tot i ho reservarem. A la mateixa cassola s'hi fa el sofregit amb la ceba, l'all i el tomàquet. S'hi afegeix el pollastre i els escamarlans, se sala i s'hi posa aigua, que cobreixi. Ha de coure, a foc baix, de mitja hora a tres quarts. En un morter es fa una picada amb all, julivert, galeta, ametlles i una mica de xocolata. Es tira a la cassola un quart abans de servir.

Joaquima Quer

LIONESES

Ingredients:

- 250 gr farina
- 150 cl d'aigua
- 150 cl de llet
- 200 gr de mantega
- 5 ous
- una mica de sal
- un sobre de llevadura
- una cullerada de sucre

Posarem en una cassola la llet, l'aigua, la mantega, el sucre i la sal. Quan comenci a bullir hi afegirem la farina i la llevadura, fins a convertir-ho tot en una bola que es desenganxarà de la cassola. Retirarem del foc i hi afegirem els ous un a un, aixafant-los. Deixarem reposar una estona. En una plata del forn, untada amb mantega, hi anirem col·locant boletes fetes amb una cullera de postre del tamany d'una nou. Quan estiguin cuites, les deixarem refredar per després obrir-les.

Podem rellenar-les de crema de cafè i ens caldrà: ¼ litre de cafè, ¼ del. De llet, 2 yemes d'ou, 5 cullerades de sucre rases, 5 culleradetes de maicena. Ho barrejem tot i ho titurem amb la batedora. Caldrà bullir-ho fins que estigui ben espès. Després partirem les lioneses per la meitat i les farem. També podem farcir-les de nata o de crema pastelera.

Maria Lluïsa Casas.

Gràcies a totes les cuineres del poble que revista rere revista m'ajuden a fer aquest apartat. Espero que proveu les receptes. Bona Festa Major i Bon Profit !

Sara Bayés.

Deu enigmes per resoldre....

1.L'enigma del temps.

Què passa cada 65 minuts i 27,27 segons?

2.El pont i la Leonor.

La Leonor ha passat un pont que només suporta un pes màxim de 80 quilos.La Leonor pesa 70 quilos i porta una bossa de mà que pesa 8 quilos.La Leonor, per si de cas, agafa la bossa i la tira a l'altra banda del pont.Després ja tranquil·la, es disposa a passar el pont, però en el moment que el trepitja, aquest es desprèn.Com és possible?

3.Les bombetes i els interruptors.

A la primera planta d'un habitatge tenim tres bombetes i a la planta baixa, tres interruptors.Cada interruptor encén una bombeta.Com podem saber, pujant només una vegada al primer pis, quin interruptor encén cada bombeta.

4.Un misteriós assassinat.

El senyor Rigobert, un representant de comerç, aconsegueix convèncer la seva dona perquè l'acompanyi en el seu viatge a Segòvia.Durant l'estada en aquesta ciutat la senyora es mor.El senyor Rigobert torna a casa seva desfet, però l'agent de vitages el denuncia de l'assassinat de la seva dona.Per què?

5.Les nenes i el paper

Com podem posar dues nenes sobre un mateix full de paper de diari sense tallar-lo i sense que les nenes es puguin tocar?

6.La tempesta d'Albacete.

Fa uns quants anys a Albacete es va originar una gran tempesta a mitjanit.És possible que 72 hores després hi fes un temps assoleiat?

7.Negre molt negre.

Un automòbil de color negre amb els llums apagats entra en un carrer que no té fanals, on cap casa hi té els llums encesos. De sobte se li creua un gat negre. Malgrat tot el conductor l'ha pogut esquivar. Com ho pots explicar?

8.La recepta del doctor Pastilla.

Un metge, el doctor Pastilla, ha receptat a la Sigfrida tres píndoles per curar-li la tos.Li ha aconsellat que prengui una píndola cada mija hora a partir d'ara.Quants temps trigarà la sigfrida a prendre's les tres píndoles?

9.Una edat molt estranya

Abans d'ahir tenia dotze anys i l'any que vé en farà quinze.És possible aquesta circumnàstància?

10.L'enigma espacial.

Dos astronautes pugen a la nau i se'n van cap a l'espai exterior.Al cap d'uns quants dies arriben a la seva destinació, i el més sorprenen és que sense aterrar baixen tranquil·lament de la nau, fan un passeig i tornen a pujar a la nau.Com ho han pogut fer?

ENCARA en QUEDEN un centenar més... T'animes a resoldre'ls? SOLUCIÓ i continuació a la propera revista

Teresa Teixidor

Instal·lacions **MORILLO, S.C.**

ELECTRICITAT - AGUA - GAS - CALEFACCIO

C. Oliva, 6 baixos - EL FAR D'EMPORDA

Tel. 972 50 41 29 - Mòbil 656 804 194

SERRALLERIA **JESÚS MARTÍNEZ**

Camí de les Vinyes, s/n.
Tel. 50 75 37

17485 VILA-SACRA
(Girona)

Escola Mixta. Fotografia cedida per la família Núñez-Pujol. 10 d'abril de 1918.

Escola Nacional. Alfars 10 d'abril 1918.